

Ἐκδίδεται ἅπαξ ἡ δις
τοῦ μηνός. τιμὴ συνδρο-
μῆς ἐντός τοῦ κράτους
κατ' ἔτος Δραχμ. 13.

Καθ' ἑξαμηνίαν 6, 50

Διὰ τοὺς ἐκτός τοῦ
κράτους κατ' ἔτος 16.

Καθ' ἑξαμηνίαν 8.

Ἐπιστάται τῆς συνδρομῆς
ἐντός τοῦ κράτους οἱ ΚΚ.
Δημοδιδάσκαλοι.

Ἐκτός τοῦ κράτους οἱ
ΚΚ. Πρόξενοι τῆς Ἑλλ.
Κυβερνήσεως.

Τιμὴ καταχωρήσεως
διατριβῶν φιλολογικῶν,
ἀγγλικῶν, βιβλιῶν κλ. ἄ-
σα ἀποβλέπουσι ἰδιαίτερον
συμφέρον λεπτὰ 10 ἀνά
στίχον ἀπὸ σοιχείας 50.

1839

Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ.

Πηγὴ καὶ ῥίζα καλοκάγαθίας τὸ νομίμου τυχεῖν παιδείας —
Μεγάλῃ τοι ῥοπῇ πρὸς ἀρετῆς κήσιν ἔσιν ἔσθῃ, καὶ
παιδεῖται, καὶ διδασκαλῆαι καὶ βίων ἀγῶναι

Πλουτ. περὶ παιδῶν ἀγωγῆς.

ΜΕΙΡΕΕΥΣ Αὐγούστου 16 ἕως 31 Ὀκτωμβρίου.

Περὶ τῆς ἠθικῆς ἀνατροφῆς.

(Συνέχεια ἴδε Σελ. 198)

Κοινωνικότης.

Τὰ παιδιὰ δὲν ζῶσι πάντοτε εἰρηνικῶς καὶ ἡσύχως,
ἀλλὰ πειράζονται συνάλληλα, φιλονεικοῦν, μαλόνουν, καὶ
καταμηνύουσι τὸ ἐν τῷ ἄλλο συχνάκις· ἐκ τούτου δὲ προ-
κύπτουσιν ἔριδες, ἔχθραι, συμπάθειαι καὶ ἀντιπάθειαι, καὶ
διαιρέσεις μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ προ-

πέχη, ν' ἀποκόπη τὰς ἀφορμὰς τῶν διχονοιῶν νὰ ἐξετά-
 ζῃ μὲ ὑπομονὴν τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς καὶ νὰ συμβου-
 λεύῃ τοὺς διαφορομένους, ὅτι χρεωσοῦν νὰ ζῶσιν εἰρηνικῶς
 καὶ ἡσύχως καὶ νὰ παραβλέπωσιν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὰ μι-
 κρὰ καὶ δι' ἀστεϊσμὸν γινόμενα πειράγματα' ὅταν δὲ τὸ
 πείραγμα ᾖ σοβαρότερον καὶ βαρύτερον, τότε θέλει κα-
 ταδικάζει τοὺς αἰτίους νὰ μελετῶσιν εἰς τὴν ὥραν τῶν
 διασκεδάσεων, καὶ νὰ τιμωρῇ τοὺς ἐκ προμελέτης πει-
 ράζοντας τοὺς ἄλλους. Δὲν πρέπει νὰ πιεσῇ τοὺς ἐγκαλοῦν-
 τας ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ νὰ ἐξετάζῃ τὸ πρᾶγμα μὲ
 πολλὴν προσοχὴν, καὶ νὰ ἐρευνᾷ ἂν ὁ ἐγκαλούμενος δὲν ἔ-
 λαβεν αἰτίαν εἰς τὸ νὰ πράξῃ τὸ ἐγκλημα, καὶ ἂν ὁ ἐγκα-
 λῶν δὲν ἔπραξε τινα αὐτοδικίαν. Ἄν ἡ πείραξις ἔγινεν ἀκου-
 σίως ἢ ἐξ ἀπροσεξίας, θέλει προτρέψῃ τὸν παθόντα νὰ
 συγχωρήσῃ τὸ ἀκούσιον αὐτὸ σφάλμα. Ὅταν δὲ τις κατα-
 μηνύῃ τινα ὡς πειράζοντα ἄλλον τρίτον, ὁ διδάσκαλος δὲν
 θέλει δώσει ἀκρόασιν εἰς ταύτην τὴν καταμηνύσιν, δια
 νὰ μὴ φαίνεται, ὅτι ἐνθαρρύνει τὰς καταμηνύσεις καὶ τοὺς
 καταδότας· ἐξ ἐναντίας μάλιστα πρέπει νὰ μανθάνωσιν ἐξ
 ἀπαλῶν ὀνύχων οἱ παῖδες, ὅτι ἡ καταδοσίς εἶναι κακία ἀ-
 ποτρόπαιος καὶ ἀξιοπίστους, ὅταν πηγάζῃ ἀπὸ φθόνον πρὸς
 συκοφαντίαν καὶ βλάβην τινός. Ὅταν γνωρίζωσι τις εἶναι
 ἢ κακία, τὴν ὁποίαν πρέπει ν' ἀποφεύγωσιν, ὅταν καταλάβω-
 σιν, ὅτι συχνάκις τοιαῦτα μικρὰ πειράγματα καὶ ἀσεῖσμοι
 συμβαίνουν νὰ γίνωνται ὑπὸ τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλον καὶ
 πρέπει νὰ παραβλέπωνται, τότε τὰ παιδιὰ θέλουσιν συνηθι-
 σθῆναι νὰ συμβιβάζωνται διὰ τὰ τοιαῦτα ἀναμεταξύ των, καὶ
 ὁ διδάσκαλος δὲν θέλει ἔχει νὰ κρίνῃ καὶ νὰ τιμωρῇ, εἰ-
 μὴ τὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ ἀληθινὴν ψυχῆς κακίαν πη-

γαζοῦσι. Τοιοῦτοτρόπως οἱ μαθηταὶ θέλουσιν διάγει ἐν ἀγά-
 πῃ καὶ εἰρήνῃ καὶ ἂν ποτὲ τινες εἰς τι λογοπέρωσιν, δὲν
 θέλουσιν ἀργήσῃ ν' ἀγαπήσωσιν πάλιν καὶ νὰ εἰρηνεύσωσι.

(ἀκολουθεῖ)

ΤΜΗΜΑ Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

(Συνέχεια ἴδε Σελ. 215)

Ἅποία εἶναι ἡ πρώτη διέγερσις καὶ γύμνασις
 τῆς προσοχῆς, τῆς σκέψεως, καὶ τῆς γλώσσης διὰ τῆς
 διδασκαλίας.

Περὶ τῆς γενικῆς ἰδέας αὐτῆς τῆς
 διδασκαλίας.

§. 30. Ἅποία δὲ καὶ ἂν ᾔθελεν ὑποτεθῆ ἡ μέλλουσα
 κατάστασις τοῦ μαθητοῦ, καὶ ὁπόσον μικρὰ ἢ μεγάλη ἐδύ-
 νατο εἰς τὸ μέλλον νὰ γίνῃ ἡ ἔκτασις τῶν γνώσεών του καὶ
 ἀσχολιῶν, θεωρεῖται ὡς ὁμολογούμενον, ὅτι ἄνευ παρατηρή-
 σεως, σκέψεως, καὶ ἄνευ τῆς ἰκανότητος τοῦ νὰ ἐκφράζεται
 ὀρθῶς τὸ ἀμέσως θεωρηθὲν καὶ σκεφθὲν, καὶ αὐτὸς ὁ πρώτι-
 στος σκοπὸς ἀποτυγχάνεται. Ὅτι δὲ καὶ πρὸς ταῦτα πρέπει
 τὸ παιδίον νὰ προγυμνάζεται ὅσον τὸ δυνατόν πρῶτα,
 καὶ ὅτι ὄχι μόνον πρέπει νὰ συνηθίζηται ἐν γένει εἰς τὸ νὰ
 αἰσθάνηται, νὰ παρατηρῇ καὶ νὰ ἐκφράζηται, ἀλλὰ καὶ νὰ
 αἰσθάνηται, νὰ παρατηρῇ καὶ νὰ λαλῇ μὲ ὀρθὴν, ἀκριβῆ κα

σαφή συνείδησιν, τούτο μᾶς τὸ διδάσκουσι καὶ οἱ γενικῶ-
 τατοι κανόνες περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ γνωστικοῦ, ἧτοι
 τῆς γνωστικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς· ὅ ἐστι νὰ παρατηρῶμεν
 ἀκριβῶς τὴν φύσιν βῆμα πρὸς βῆμα καὶ νὰ μένωμεν εἰς αὐ-
 τὴν πανταχοῦ πιστοὶ ὅπαδοι, καθὼς εἰς ἐκάστην ψυχικὴν δύ-
 ναμιν, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γνωστικοῦ· ἐπειδὴ
 ὡς ἡ φύσις αὐτὴ τὸ παιδίον τὸ διαβιβάζει ἀπὸ τὴν κατὰ-
 στασιν τῆς ἀναισθησίας κατὰ μικρὸν εἰς ἐκείνην τῆς συναι-
 σθήσεως, καὶ εἰς τὴν τῶν σαφεσέρων ἰδεῶν, οὕτω πρέπει καὶ
 ἡ τέχνη νὰ πραγματεύηται, ἥτις τὴν φυσικὴν ἀνάπτυξιν τῶν
 ψυχικῶν δυνάμεων πρέπει νὰ τὴν προκαταρτίζει μόνον
 πρὸς τελείαν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ, καὶ ποτὲ νὰ μὴ τὴν διευ-
 θύνη ἄλλως πως· ὅστις λοιπὸν γνωρίζει πῶς ἡ ἀρχέτυπος
 τῆς ψυχῆς διάταξις ἐξάγει καὶ χειραγωγεῖ τὰς μερικὰς ἰδέας
 καὶ τὰς ἀποκαταστήνει σαφεῖς, ἐκεῖνος ἐπίσταται καὶ κα-
 τὰ τοῦτο πῶς νὰ ἐκπαιδεύσῃ κάλλιστα ψυχολογικῶς τὰς
 γνωστικὰς δυνάμεις κατὰ τὴν ἐπίδοσίν των, καὶ νὰ ἐκπορί-
 ζηται τὴν μίαν ἐκ τῆς ἄλλης καὶ νὰ τὰς ὑποσηρίξῃ ἀμοι-
 βαίως· ἀλλ' ἐπειδὴ συνήθως περὶ τούτου πολλὰ ὀλίγον
 κατορθοῦται ἀπὸ τοὺς παιδαγωγοὺς καὶ διδασκάλους, καὶ
 τὰ πλεῖστα ἐγκαταλείπονται εἰς τὸ αὐτόματον καὶ εἰς ἄσκο-
 πον καὶ ἄτακτον αὐθαίρετον, διὰ ταῦτα εἶναι πολλὰ ἀνα-
 γκαῖον, ἅμα ἐγκριτῆ ἀνάλογον μὲ τὴν ἡλικίαν, τὴν ὑγείαν,
 καὶ τὴν εὐφυΐαν τῶν παιδίων, ἀρχίζομεν νὰ τὰ διδάσκω-
 μεν ἀφερόμενοι κυρίως εἰς τινὰ προσδιωρισμένον σκοπὸν
 τῆς διδασκαλίας ὅστις νὰ ἀφορᾷ τὴν ἄμεσον ἀνάπτυξιν,
 τὴν γύμνασιν καὶ τὴν ἐνδυνάμωσιν τῶν νοεῶν δυνάμεων,
 ἀλλὰ καὶ τοῦτο νὰ παριστάνηται κατὰ τι διστακτικὸν σχέ-
 διον, τὸ ὅποιον νὰ προέρχεται μὲν ἀπὸ ἀμεταθέτου ἀρχῆς,

νὰ προτίθεται δὲ τινὰ προσδιωρισμένον σκοπὸν, καὶ πρὸς
 τούτοις νὰ ἔχη ὡς ὑπογραμμὸν τὴν φυσικὴν φορὰν τῆς ἀ-
 ναπτύξεως τοῦ ἀνθρωπίνου νοός· μὲ τοῦτο δὲ καὶ διὰ πολ-
 λούς τοὺς μάλλιστα εἰς τὴν ἀγωγὴν ἀμεληθέντας δύναται
 τοῦλάχιστον νὰ ἀναπληροῦται ἢ καὶ νὰ διορθοῦται ἡ ἀνε-
 πιτηδιότης· ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν δύνανται νὰ δια-
 τάττωνται καὶ τινὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα εἰς τοὺς νεωτέ-
 ρους χρόνους τὰ ὠνόμασαν ἐξαίρετως γυμνάσεις τοῦ σκέπτε-
 σθαι, τοῦ νοεῖν καὶ τοῦ λαλεῖν· φθάνει μόνον νὰ ὑποτίθη-
 ται ὡς βάσις τῶ ὄντι ἀσάλευτόν τι ψυχολογικῶς ὀρθὸν σχέ-
 διον· ἐν ᾧ εἶναι οἰκοθεν δῆλον, ὅτι πᾶν μάθημα πρέπει νὰ
 ἔχη σκοπὸν τοῦ νὰ ᾔηται εἶδος τι γυμνάσεως τοῦ σκέπτεσθαι
 καὶ λαλεῖν, ἢ καὶ ὡς μέσον καὶ προετοιμασία.

Περὶ τοῦ πῶς νὰ διεγείρωμεν τὴν
 προσοχὴν, καὶ νὰ τὴν γυμνάζωμεν εἰς
 τὸ νὰ παρατηρῆ καὶ νὰ ὀνομάζῃ αἰ-
 σθητὰ ἀντικείμενα.

§. 31. Ὅσα μὲν παιδία ἀνετράφησαν κανονικῶς, ἐσυ-
 νήθισαν νὰ τὰ παρατηρῶσι μὲν ὅλα ἀκριβῶς, νὰ σχηματί-
 ζωσι δὲ εὐκρινεῖς ἰδέας ἀπὸ τὰ θεωρηθέντα καὶ μὲ ὅλας
 τὰς αἰσθήσεις ἀντιληφθέντα, τὰς δὲ παραστάσεις αὐτὰς
 νὰ τὰς ὀνομάζωσι μὲ τὰ προσδιωρισμένα ὀνόματα· ὅσα δὲ
 ἀνατρέφονται μὲ τὴν συνήθη ἀγωγὴν ὀλίγον προσέχουσι πε-
 ρὶ τούτου, τοῦλάχιστον τὰ πλεῖστα ἐγκαταλείπονται εἰς τὸ

αυτόματον, με ὅλον ὅτι τὰ εὐρυῆ παιδία καὶ κατὰ τοῦτο δύνανται σχεδὸν νὰ προχωρῶσιν ἀρετέα· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα μένουσιν ἀκόμη πολλὰ διὰ τὴν διδακτικὴν, ἥτις τὰς πρώτας καὶ εὐκολωτάτας τῶν αἰσθήσεων γυμνάσεις δὲν θέλει τολμήσει νὰ τὰς ὑπερπηδήσῃ ἐντεῦθεν οἱ πρώτοι διάλογοι θέλουσι εὐπορίζονται ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἐνεργοῦσιν ἀμέσως εἰς τὰς αἰσθήσεις τῶν παιδίων, ἅτινα πρώτον μὲν νὰ τὰ προσάξωμεν νὰ ἀποβλέπωσιν εἰς ἐκεῖνο, πῶς νὰ φανερώσῃ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν ἀντικειμένων με ἀκριβεῖαν ἔπειτα δὲ νὰ μεταβαίνωμεν εἰς ἀπόντα πράγματα, περὶ τῶν ὁποίων ἐκεῖνα ἔχουσιν ἐναργεῖς ἰδέας, καὶ νὰ γυμνάζωμεν συγχρόνως τὸ μνημονικὸν καὶ τὴν γλωττῶσαν των, ἐν ᾧ πρέπει νὰ συλλογίζωνται καὶ νὰ λογαριάζωσιν τί τοῖς ἔμεινε ἀκόμη διὰ τὸ παρὸν· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀναφερθὲν σχέδιον δύνανται καὶ εἰκόνας νὰ ἐπορελῶνται κατὰ τοῦτο με ὠφέλειαν· ἐν ὅτῳ δὲ τὰ παιδία ἐκλέγουσιν ἐσφαλμένα ὀνόματα καὶ τὰ διορθόνομεν φανερόντες εἰς αὐτὰ τὸ ὀρθόν· διὰ δὲ τὰς διασκευάσεις αὐτὰς δύνανται νὰ συνάξωσι τὴν ὕλην ἐκτὸς τῶν ὠρῶν τῆς παραδόσεως· καὶ τότε αἱ αἰσθήσεις, τὸ συλλογιστικὸν καὶ ἡ γλωττῶσα τελειοποιῶνται ἀνεπαισθήτως.

Σημ. Διὰ δὲ τὴν ὕλην πρὸς τοιοῦτους σοχειώδεις διαλόγους χρησιμεύουσιν ὅλα ὅσα περιστοιχοῦσι τὰ παιδία ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν νὰ διδάξωμεν, ἢ ὅσον ἐνεργοῦσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις των· οἷον ὅλα ὅσα ἀνήκουσιν εἰς τροφήν, ἐνδυμασίαν, καὶ ἀνάπαυσιν, ὅτι εὐρίσκοντα εἰς τὸν κοιτῶνα εἰς τὸν κήπον, εἰς τὴν αὐλήν καὶ εἰς τὰς πεδιάδας· τὰ ζῶα, τὰ φυτὰ, καθ' ὅσον εἶναι γνωστὰ εἰς τὰ παιδία· αὐτὸ τὸ

ἴδιον σῶμα τοῦ παιδίου κατὰ τὰ κύρια του μέρη, ἀλλ' ὄχι ὄψεολογικῶς μῆτε ἀνατομικῶς.

Ὅπου δὲ ὑπάρχουσι πολλὰ παιδία εὐκολα θέλει προξενεῖται ἀμίλλα· καὶ θέλομεν ἀκούει συνεχῶς· ἐξεύρω ἀκόμη κάτι τι δι' αὐτὸ νὰ εὐχαριστῶμεθα καὶ ἄς μὴ φοβώμεθα τὴν περιττολογίαν, προστάζοντες αὐτὰ, τὰ ἴδια πράγματα νὰ τὰ λέγωσι πολλὰ συνεχῶς καὶ ἐπανειλημμένως· δυνάμεθα δὲ εὐκόλως νὰ τὰ κακοσυνηθίζωμεν, ὅταν πολλὰ ταχέως ὑπερπηθῶμεν ἀπὸ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο· διότι ἐκ τούτου δὲν ἀποκτᾶται μῆτε ἀσφαλῆς, μῆτε ἀκριβὴς γνώσις, ἀλλὰ μᾶλλον ἀμυδρά καὶ ἐπιπόλαιος.

Διὰ δὲ τὰ μικρὰ παιδία δύναται τοῦτο νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ ἐνθαφρυνθῶσι νὰ γυμνάζωσι τὴν αἰσθητὴν των προσοχὴν καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τακτικῆς γυμναστικῆς, παίζοντες καὶ ἀσπαιδόμενοι, οἷον· Κύταξε ἐπάνω, κάτω, δεξιά, ἀριστερά, σηκώτατε τὴν δευτέραν χεῖρα ὑψηλὰ, ἀπλώσατέ τὴν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, θέσατε τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τὴν ἄλλην, τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν δεξιάν, τὴν δεξιάν ἐπὶ τὴν ἀριστεράν, ἀμφοτέρως κατὰ πρόσωπον κτλ. ὡς παράδειγμα δὲ σοχειώδους διαλόγου ἔσω ἢ ἐξῆς μικρὰ διατριβὴ περὶ δικσιτήματος.

Περὶ τοῦ διαστήματος

(Διάστημα λέγεται ἡ ἀπόστασις ἢ ὁ σχετικὸς τόπος μεταξὺ δύο ἢ πολλῶν ἀποχωρισμένων ἀντικειμένων).

Διδάσκαλος. Ὅποια ἀντικείμενα παρατηρεῖς ἐντὸς τοῦ κοιτῶνος (τῆς παραδόσεως);—Μαθητής. Τὴν τράπεζαν,

τά θρονία, τὴν θερμάστραν, τὰ γραφεῖα κ.τ.λ.—Δ. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα γεμίζουσιν αὐτὸν τὸν κοιτῶνα;—Μ. Ὅχι ἀλλὰ μόνον ἐν μέρος αὐτοῦ.—Δ. Ἐδύνατο λοιπὸν νὰ συμπεριλαβάνωνται καὶ ἄλλα ἀκόμη πράγματα ἐδῶ μέσα;—Μ. Μάλιστα—ἐπειδὴ εἶναι ἀκόμη ἱκανὸν διάστημα.—Δ. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ πράγματα δὲν γεμίζουσιν ὅλον τὸ διάστημα τοῦ κοιτῶνος· ἐγὼ ὁ ἴδιος κατέχω ἐν διάστημα αὐτοῦ ὁμοίως καὶ ἕκαστος ἡμῶν κατέχει διάστημα τι (ἀποτεινόμενος πρὸς ἓνα) εἰπέ μοι ποῖος κατέχει μεγαλύτερον διάστημα, ἐγὼ, ἢ σὺ;—Μ. Σὺ κατέχεις μεγαλύτερον διάστημα παρὰ ἐγώ.—Δ. Πόθεν νὰ προσέρχηται τοῦτο;—Μ. Ἐπειδὴ εἶσαι μεγαλύτερος ἀπὸ ἐμέ.—Δ. Ὅρθῶς—τοῦτο λέγεται δι' ὅλα τὰ σώματα; ὅσῳ μεγαλύτερον εἶναι τὸ σῶμα, τόσῳ μεγαλύτερον διάστημα κατέχει· ἐπαναλάβετε το ὅλοι. προσαρμόσατε τὴν περίοδον εἰς μικρότερα σώματα.—Μ. Ὅσῳ μικρότερον εἶναι τὸ σῶμα, τόσῳ ὀλιγώτερον διάστημα κατέχει.—Δ. Ἐπαναλάβετε το ὅλοι (ἀφοῦ τὸ τελειώσωσι) ἐκρράσατέ τὸ ἀλλέως, καὶ ἀρχίσατέ τὴν οὕτως: σῶμά τι τόσῳ ὀλιγώτερον διάστημα κατέχει—Πῶς ἀποτελειώνει;—Μ. Ὅσῳ μικρότερον εἶναι.—Δ. Ἐγὼ ἴσασμαι ἐνταῦθα καὶ κατέχω διάστημα τι. πόσον μέγαλον εἶναι τὸ διάστημα τὸ πληρούμενον παρ' ἐμοῦ;—Μ. Τὸ διάστημα εἶναι τόσον μέγα, ὅσον εἶσαι καὶ σὺ ὁ ἴδιος, ἀνάλογον μὲ τὸ ἀνάστημά σου.—Δ. Ἐκαστον σῶμα κατέχει διάστημα τι ἀναλόγως μὲ τὴν ἑκτασίαν του· δύναται λοιπὸν συγχρόνως νὰ χωρέσῃ καὶ ἄλλο σῶμα ὅπου ἐγὼ ἴσασμαι, δύναται ἐν ἄλλο σῶμα νὰ κατέχῃ τὴν ἰδίαν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχω ἐγὼ, ἐν ὅσῳ κατέχεται ἀπὸ ἐμέ;—Μ. Ὅχι.—Δ. Διότι μόνον ἐν καὶ μόνον σῶμα δύναται νὰ κατέχῃ τὸ ἴδιον διάστημα· ὅ-

ταν ὅμως ἐγὼ παραμερίσω ἐντεῦθεν (καὶ παραμερῶ) δύναται νὰ σταθῇ ἄλλος τις, ὅπου ἐγὼ ἐσεκόμην;—Μ. Ναί. διότι σὺ δὲν κατέχεις πλέον τὸ ἴδιον διάστημα.—Δ. Διατί; μήπως ἔγινα μικρότερος;—Μ. Ὅχι δά, ἀλλ' ἐπαραμερίσες ἄλλαξες τὴν θέσιν.—Δ. Τώρα λοιπὸν κατέχω ἄλλον τόπον· ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν σταθῶ, πάντοτε κατέχω θέσιν παρομοίως μεγάλην ὡς καὶ ἡ προτοῦ. δύναμαι δὲ νὰ κινῶμαι εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα;—Μ. Ναί!—Δ. δύναται καὶ ὅλα τὰ ἄλλα σώματα νὰ κινῶνται ἐν διαστήματι; καὶ ἡ τράπεζα αὐτῆς (δεικνύων αὐτήν).—Μ. Ναί!—Δ. ἀλλ' ἐγὼ ἀκόμη δὲν εἶδον καμμίαν τράπεζαν νὰ κινῆται μόνη τῆς.—Μ. Ἐπειδὴ αὐτὴ δύναται νὰ κινηθῇ ἀπὸ ἄλλον, καὶ ὄχι μόνη τῆς.—Δ. Ὅποία διαφορὰ εἶναι μεταξύ σου καὶ τῆς τραπέζης ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ κινεῖσθαι; εἰς μαθητῆς ἐγὼ μὲν δύναμαι νὰ κινῶμαι ὅπου θέλω, ἡ δὲ τράπεζα ὄχι, καὶ ἐν ὅσῳ δὲν τὴν κινήσῃ τις, μένει εἰς τὴν θέσιν τῆς.—Δ. Ἐγὼ μὲν ἔχω τὴν δύναμιν νὰ κινῶμαι ἀπὸ ἓνα τόπον εἰς ἄλλον, ἀλλὰ καὶ ἡ σελήνη κινεῖται ἀπὸ μίαν θέσιν εἰς ἄλλην. ὅποια διαφορὰ εἶναι μεταξύ τῆς ἰδικῆς μου κινήσεως καὶ τῆς σεληνιακῆς κινήσεως;—Μ. Ἡ μὲν σελήνη κινεῖται εἰς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, καὶ δὲν δύναται νὰ διευθυνθῇ διαφορετικὰ, ἡμεῖς ὅμως κινούμεθα ὅπου θέλομεν.—Δ. Ἡμεῖς μὲν κινούμεθα κατὰ βούλησιν, ἡ δὲ σελήνη ἀκούσιως· ὅποια δὲ ὁμοιότητα ἔχει ἡ κίνησίς μας μὲ τὴν κίνησιν τῆς σελήνης;—Μ. Ἡμεῖς μεταβάλλομεν τὸν τόπον μας, καὶ ἡ σελήνη ὁμοίως.—Δ. Ἀλλ' ἀμφότεραι αἱ κινήσεις γίνονται ἐν διαστήματι· δυνάμεθα δὲ ἡμεῖς νὰ μετρήσωμεν τὸ διάστημα τοῦ κοιτῶνος τούτου ὅταν ᾖναι διόλου ἄδειος;—Ναί.—Δ. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν καὶ τὸ διάστημα

μα ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ὅλα τὰ οὐράνια σώματα;—Μ. Ὅχι.—Δ. Ἐπειδὴ τὸ διάστημα εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκονται ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες, τὸ πᾶν εἶναι ἄπειρον, σοχασθῆτε μίαν φορὰν, ἐὰν ἡμεῖς εἴχομεν πτερὰ, ὡς καὶ τὰ πτηνὰ καὶ ἠθέλαμεν νὰ πετάζωμεν εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα—δὲν ἠθέλαμεν δυνηθῆναι νὰ τὸ κατορθώσωμεν μῆτε εἰς χίλια, μῆτε εἰς δέκα χιλιάδας ἔτη.—καὶ πάλιν δὲν ἠθέλαμεν δυνηθῆναι νὰ τὸ πετάζωμεν διόλου· διότι τὸ διάστημα αὐτὸ εἶναι ἄπειρον καὶ ἀναρίθμητον· ἀλλ' εἶναι καὶ αὐτὸ τὸ διάστημα τοῦ κοιτῶνος ἀναρίθμητον.—Μ. Ὅχι· Διότι δυνάμεθα νὰ τὸ μετρήσωμεν.—Δ. Ἡμεῖς γινώσκωμεν ὅτι ἕκαστον διάστημα διὰ νὰ μετρηθῆ πρέπει νὰ ἔχη ὄρια. Πόθεν περιορίζεται αὐτοῦ τοῦ κοιτῶνος τὸ διάστημα;—Μ. Ἀπὸ τοὺς τέσσαρας τοίχους, ἀπὸ το ἔδαφος, καὶ ἀπὸ τὴν σέγην.

Σημειώσεως δὲ ἄξιον εἶναι, ὅτι τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο ὅσον ἀπλοῦν καὶ εὐμέθοδον εἶναι, τὸσον χρειάζεται ὁ διδάσκαλος νὰ δώσῃ πρῶτον τὸν ὄρισμὸν τοῦ διαστήματος, τὸν τοῦ κινεῖσθαι καὶ τὸν τῆς κινήσεως· οἷον τὸ μὲν κινεῖσθαι σημαίνει τὴν δύναμιν, δι' ἧς δύνανται νὰ κινῶνται τὰ σώματα ἀπ' ἑαυτοῦ των, ἢ ἀπὸ ἄλλους· ἡ δὲ κίνησις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ· καὶ ἔπειτα νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ εἰς μαθητὰς προχωρημένους εἰς τὴν γλώσσαν.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Περὶ Μθεόδων.

(Συνέχεια, ἴδε Σελ. 236.)

Κ Α Ι Φ Α Λ Ι Ο Ν Γ'.

Πλέξιμον

Αἱ μαθήτραι κατατάσσονται εἰς ὀκτὼ Κλάσεις.

Α'. Κλάσις.

Διδάσκονται εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ κάμωσι τὰς θυλείας μὲ μίαν χονδρὴν περικνημοβελόνην (καρτζοβελόνην) καὶ χονδρὴν μάλινον ἢ βαμβακερὴν κλωσὴν, ἀπ' οὗ δὲ γυμνασθῶσι νὰ τὰς κάμωσιν ἀλανθᾶως, τότε μὲ δύο βελόνας διδάσκονται νὰ πλέξωσιν ἐν εἶδος ταινίας εἰς χρῆσιν περικνημοδέτας (καλτζοδέτας) καὶ βρακοκρεμασαρίων (τιράντας) μὲ θυλείας (1).

Β'. Κλάσις.

Διδάσκονται περιοδικῶς διὰ τρεῖς ἡμέρας ἅ. τὸν κύκλον τῆς περικνημίδος, β'. τὴν κατασκευὴν τῆς πτέρνης καὶ γ'. τὸ κλείσιμον τῆς περικνημίδος (κάλτζας) εἰς τὸ τέλος (2).

(1) Εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐξακτῆσεως τοῦ μαθήματος τούτου εἰς τὰ ἡμικύκλια ἢ ἑρμηνεύτρια ζέκεται εἰς τὴν μέσσην τοῦ ἡμικυκλίου καὶ ὅλον ἐν καταγίνεσθαι νὰ διδάσκῃ ἀνὰ μίαν ὁδὸν τὰς μαθητρίδας τῆς πῶς νὰ κρατοῦν εἰς τοὺς δακτύλους τῶν δύο χειρῶν τὴν κλωσὴν, πῶς τὴν περικνημοβελόνην, πῶς νὰ σχηματίζουσι τὴν θυλείαν, πῶς νὰ τὴν σφίγγουσι, ἔπειτα πῶς νὰ πλέξουσι μὲ δύο βελόνας κατὰ σῆμα, πῶς νὰ κάμωσι τὴν ὄπην δια τὸ κομεῖον εἰς τὰ βρακοκρεμασαρία, κτλ.

(2) Ἡ ἑρμηνεύτρια εἰς αὐτὴν τὴν κλάσιν ὑπαύτως τὰς διδάσκει πῶς νὰ

Γ'. Κλάσις.

Διδάσκονται τὴν ὁλόκληρον κατασκευὴν τῶν κοντῶν καὶ μακρῶν περικνημίδων διαφόρων μεγέθων καὶ χειρόκτια ἡμέραν παρ' ἡμέραν, πρῶτον μὲ μάλλινον, δεύτερον μὲ βαμβακίην, καὶ τρίτον μὲ μεταξωτὴν κλωστήν (1).

Δ'. Κλάσις.

Εἰς αὐτὴν διδάσκονται τὴν κατασκευὴν τῶν νυκτερινῶν καλυμμάτων τῆς κεφαλῆς τῶν ἀνδρῶν (σκούφιας) μὲ ποικίλματα διάφορα καὶ μὲ κροσσούς (κρόσσια) καὶ θυσάνους (φούνταις), καθὼς καὶ χειρόκτια μὲ περικνημίδας ποικίλας (πλουμισὰ ἢ τρυπητὰ) διαφόρων εἰδῶν (2).

πλέξουν μὲ πέντε βελόνες, πῶς νὰ κάμωσι τὴν ἀρχὴν τοῦ κύκλου τῆς περικνημίδος, πῶς νὰ κάμωσι μὲ σύλους, πῶς νὰ κάμουν τὴν λεγομένην ῥαφήν, πῶς νὰ στενεύουν βαθμηδὸν, πῶς νὰ πλατύνουν, πῶς νὰ ἀρχινοῦν μίαν νέαν κλωστήν, ὅταν χυθῆ εἰς τὸν αὐτὸν ὅπου πλέκει γύρον μία θυλεὶὰ πῶς νὰ τὴν σηκῶνουν, ὅταν χυθῆ θυλεὶὰ καὶ τὴν παρατηρήσουν ὑστερον ἀπὸ πολλοὺς γύρους τότε καὶ πῶς τὴν σηκῶνουν, πῶς ἀρχινοῦν τὸ πλέξιμον τῆς πτέρνας, πῶς καὶ μὲ πῶσας βελόνας τὴν πλέκουν, πῶς τὴν τελειώνουν, πῶς σφαλοῦν ἐπὶ τέλους τὴν περικνημίδα εἰς τοὺς δακτύλους κτλ.

(1) Ἡ ἐρμηνεύτρια τὰς ὁδηγεῖ ἀναλόγως τῶν μεγέθων τῶν περικνημίδων πῶς πρέπει νὰ στενεύουν βαθμηδὸν τὸν κορμὸν, πῶς καὶ πῶθεν νὰ ἀρξοῦν τὰς δύο πλαγιογραφὰς τῶν περικνημίδων, πῶς νὰ ἐξακολουθοῦν εἰς τὴν πτέρναν τὰ διαστήματα τοῦ πλεξίματος ἀπὸ τὴν πτέρναν ἕως τὴν ἀρχὴν τοῦ κλεισίματος καὶ τελευταῖον πῶς νὰ τελειώνουν.

Εἰς δὲ τὰ χειρόκτια πῶς ἀρχινοῦν καὶ πῶς προχωροῦν αἱ διάφοροι βαφαί, πῶς ἀρχίζει τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἀντίχειρος, πῶς τοῦ λιχανοῦ, πῶς τοῦ μέσου, πῶς τοῦ παραμέσου, καὶ πῶς τοῦ μικροῦ δακτύλου, πῶς τὸ μέγεθος ἑνὸς ἑκάστου τούτων, καὶ τέλος πῶς τελειώνουν τὰ χειρόκτια, τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν.

(2) Ἡ ἐρμηνεύτρια διδάσκει ἐν εἶδος ποικίλων συγχρόνως εἰς ἄλλας τὰς μαθητριάς τοῦ ἡμικυκλοῦ τῆς δὲ ὅποιον ἐφαρμόζει, ἢ εἰς νυκτοκάλυμμα

Ε' Κλάσις.

Διδάσκονται ταντέλες διαφόρων εἰδῶν χρησίμους εἰς περικόσμησιν σινδονίων καὶ ἄλλων γυναικείων φορεμάτων (1).

ς'. Κλάσις.

Διδάσκονται νὰ πλέξουν μὲ χάνδρας μονοπροσώπους ταινίας διὰ ζώσφρας γυναικείας, δέματα χειρομάκτρων κτλ γωνειώδει καὶ κυκλικὰ διάφορα σχήματα ἐμπεριέχοντα ἀπὸ χάνδρας πεποικιλμένας διαφόρους εἰκόνας σακκούλας χρημάτων, σακκούλας καπνοῦ κτλ. (2).

ζ'. Κλάσις.

Διδάσκονται νὰ πλέξουν μὲ χάνδρας διπροσώπους ταινίας χρησίμους διὰ κρέμασμα ὠρολογίων κτλ. πεποικιλμένας μὲ διαφόρους οἰκονομικὰς παραστάσεις φυτῶν, ζώων, γραμμάτων. κτλ.

ἢ εἰς χειρόκτια, ἢ περικνημίδας αὐταὶ ἐργαζόμεναι εἶναι κάμουν τὸ ποικίλον συγχρόνως εἰς ἐν τούτων τῶν τριῶν, ἀλλὰ εἰδοποιῶνται παρὰ τῆς ἐρμηνεύτριας ὅτι αὐτὸ τὸ ποικίλον ἢ ποικίλον ἢ γενῆ ἢ ἐν συνθῆξεται καὶ εἰς τὰ ἄλλα, δηλ. ἐν πλέκουν χειρόκτιον ποικιλιμὸν καὶ τὸ ποικίλον (πλουμι) ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς περικνημίδας ἢ νυκτοκάλυμματα, λέγει τοῦτο. Εἰς τὴν κλάσιν αὐτὴν ἐπιμελεῖται ἡ ἐρμηνεύτρια νὰ ὁδηγήσῃ τὰς μαθητριάς πῶς νὰ κάμωσι τὰ διάφορα ποικίλα, πῶς νὰ κλείσουν τὸ νυκτοκάλυμμα καὶ πῶς νὰ τὸ ἀρχινοῦν, πῶς νὰ κάμουν τοὺς κροσσούς καὶ θυσάνους εἰς αὐτὰς κτλ.

(1) Ἡ ἐρμηνεύτρια δείχνει πρὸς ἄλλας τὰς μαθητριάς τοῦ ἡμικυκλοῦ τῆς ἐν εἶδος τούτων, καὶ αὐταὶ ἐργάζονται ἐπ' αὐτὸ ἀφ' οὗ δὲ μάθουν τοῦτο τὰς ὁδηγεῖ εἰς ἄλλο, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

(2) Τὸ πέραςμα τῶν χονδρῶν ἀναγκαῖον εἰς τὰς ἐργασίας ταύτης καὶ τῶν δύο ἐπομένων κλάσεων γίνεται εἰς τὴν Γ. κλάσιν τῶν μαθημάτων τῶν κεντημάτων.

Η'. Κλάσις.

Διδάσκονται διὰ τῆς ἀγκιστροβελόνης (σουβεκίου) τὸ πλέξιμον ὀρειτικῶν (κορδονακίων), ὠρολογίων κλπ. μεθ' ἀφορών εἰδῶν ποικίλματα ἀπὸ χάνδρας (1).

Αἱ μαθήτριαi ἐν ᾧ καταγίνονται εἰς τὸ πλέξιμον συστήνουσι χορείας περὶ τῶν τοίχων τοῦ διδακτηρίου, περὶ τὰ ἡμικύκλια. Ἐννέα μαθήτριαi τὸ πολὺ ἴσαι κατὰ τὴν μάθησιν, τάσσονται περὶ ἐνὸς ἡμικυκλίου, ἐντὸς αὐτοῦ στέκεται ἡ πρωτόσχιλος ἑρμηνεύτρια (ἢ δείκτρια), εἰς τὸ κέντρον ἔχουσα τὰ νῶτα πρὸς τὸν τοίχον καὶ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰς μαθητριάς τῆς πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τῆς εἶναι ἡ πρώτη τῶν μαθητριῶν, δηλ. ἐκείνη, ἡ ὁποία θὰ λάβῃ τὸν πρῶτον τόπον μεταξὺ τῶν συμμαθητριῶν τῆς.

Καθ' ὅλον τὸν καιρὸν τοῦ μαθήματος τούτου αἱ μαθήτριαi κρατῶσι εἰς τὰς χεῖράς τῶν τὰ ἴδια τῶν ἐργόχειρα ἐργαζόμεναι καὶ προσέχουσαι εἰς τὰ ἐργόχειρά τῶν.

Σημειώνεται ἐνταῦθα ὅτι καὶ ἂν διορίζωνται μόνον ὀκτώ κλάσεις πλεξίματος ἡμποροῦν νὰ ἦναι γύρω τοῦ διδακτηρίου πλειότεραι τῶν ὀκτῶ χορειῶν ἕπειδὴ ἀπὸ μίαν κλάσιν ἡμποροῦν νὰ συστηθῶσι πολλαὶ ἐκ τῶν ἐχόντων μαθητριῶν τὰς αὐτὰς δυνάμεις ἢ ὡς ἔγγιστα.

Μεγαλωτάτη σιωπὴ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὰ ἡμικύκλια· αἱ μαθήτριαi ποτὲ δὲν πρέπει νὰ συλαλῶσι μεταξὺ τῶν εἰς τὰς χορείας τῶν.

(1) Ἐνταῦθα ἡ ἑρμηνεύτρια καταγίνεται νὰ διδάσκη τὰς μαθητριάς τῆς πῶς πρέπει νὰ κρατῇ πᾶσα μίαν τὴν ἀγκιστροβελόνην τῆς, πῶς τὴν κλειστήν ἔσπυ ἔχει τὰς χάνδρας, πῶς νὰ κρατῇ τὸ ἐργόχειρον, πῶς νὰ πλέξη ἐπὶ τέλους μετὰ τὴν ἀγκιστροβελόνην κλπ.

Ἀφοῦ δοθῇ ἡ προσαγῆ τοῦ ν' ἀρχίσῃ τὸ πλέξιμον ἐκαστὴ ἑρμηνεύτρια λαμβάνει τὰς σακκούλας καὶ τὰς δίδει εἰς τὰς μαθητριάς τῆς τὴν κάθε μίαν εἰς ὅποιαν ἀνήκει, αἱ μαθήτριαi ἀφοῦ λάβουν αὐτὰς τὰς ἀνοίγουσιν, λαμβάνουσι τὸ ἐργόχειρόν τῶν, ἔπειτα τὰς κλείουσι καὶ τὰς κρεμοῦν εἰς τὸν πῆχυν τῆς δεξιᾶς τῶν χειρῶν ἕως νὰ τελειώσῃ ἡ διωρισμένη ὥρα τοῦ μαθήματος.

Μετὰ τὴν διανομὴν τῶν σακκουλῶν ἡ ἑρμηνεύτρια παίρνει εἰς χεῖράς τῆς τὸ τυχὸν ἐργόχειρον τὸ ὅποιον πρέπει νὰ πλέκουν ἀπαρράλλακτως ὅλοι αἱ μαθήτριαi τῆς χορείας, καὶ τὰς δείχνει τὸ μάθημα ὅπου θὰ πλέξουν, ἢ λύει τὰς ἀπορίας τῶν, ἔπειτα παρατηρεῖ κατὰ σειρὰν ὅλας τὰς μαθητριάς τῆς ἕως τὸ τέλος τῆς διαρκείας τοῦ πλεξίματος.

Ἐὰν μέρος τῶν μαθητριῶν τελειώσῃ τὸ δοθὲν τεμάχιον τοῦ πλεξίματος πρὸ τῶν ἄλλων τῆς αὐτῆς χορείας, περιμένουν ἕως νὰ τελειώσουν τὸ ἔργον καὶ αἱ λοιπαὶ, καὶ τότε συγχρόνως διδάσκονται ἀπὸ τὴν ἑρμηνεύτριαν νέον τεμάχιον.

Ὅταν δοθῇ ἡ προσαγῆ νὰ παύσῃ τὸ πλέξιμον, αἱ μαθήτριαi διπλώνουν ἡ κάθε μίαν τὸ ἔργον τῆς καὶ δεικνύουσι αὐτὸ εἰς τὴν ἑρμηνεύτριαν ὅτι ἔχουν ὅλα ὅσα ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν σακκούλαν τὰ βάλλουν πάλιν εἰς αὐτὴν καὶ δένουσι τὸ γόμιόν τῆς καὶ τὴν παραδίδουσι εἰς τὴν ἑρμηνεύτριαν τῆς χορείας τῶν.

Αἱ ἑρμηνεύτριαi ἀφοῦ συναῶν τὰς σακκούλας καὶ τὰς θέσουσι εἰς τοὺς τόπους τῶν παίρνουσι τὴν μαθήτριαi τῶν ἐκείνην ἢ ὁποία ἐφέρθη φρονιμώτερα καὶ ἔπλεξε καλῆτερα τῶν ἄλλων τῆς χορείας τῆς καὶ τὴν δίδουσι τὴν πρώτην θέσιν διὰ νὰ βραβευθῇ μετ' εὐσημον.

Δύο συρίγματα δίδόμενα παρὰ τῆς διδασκάλου εἰδο-

ποιεῖν τὰς ἐρμηνευτριάς τῶν χορευτῶν τὴν ἑναρξίν τοῦ πλεξίματος, καὶ ἄλλα δύο τὴν παῦσιν αὐτοῦ· ὅταν δ' ἀκούσῃ ἐν μόνον σύριγμα, αἱ ἐρμηνεύτριαι καὶ μαθήτριαι σταματοῦν τοῦ ἔργου καὶ σρεφόμεναι πρὸς τὴν διδάσκαλον ἀκούουν μετὰ προσοχῆς τὴν παρατήρησιν τὴν ὅποιαν ἔχει νὰ κάμῃ· ἀρχινοῦν δὲ πάλιν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας ἅμα ἀκούσασιν τὴν λέξιν παρὰ τῆς διδασκάλου » ἐξακολουθήτε «

Αἱ ἐρμηνεύουσαι τὰς συμμαθήτριας τῶν τὸ πλέξιμον τὴν μίαν ἡμέραν, πρέπει καὶ αὐταὶ νὰ πλέκωσι εἰς τὰς κλάσεις τῶν εἰς τὸ τὴν ἄλλην ἡμέραν γινόμενον μάθημα τοῦ πλεξίματος, διοριζομένων ἄλλων ἀντὶ τούτων ἐρμηνευτριῶν.

Αἱ ἐρμηνεύτριαι λαμβάνονται ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας δηλ τῆς Η' καὶ Ζ'. κτλ. καὶ διορίζονται εἰς τὰς κατωτέρας κλάσεις βαθμηδὸν τοῦ πλεξίματος ἀνά δύο εἰς ἐκάστην χορείαν ἡμικυκλίου διὰ ν' ἀλάσσωσιν ἡμέραν παρ' ἡμέραν· εἰς δὲ τὴν ἀνωτέραν διορίζεται μία τῆς αὐτῆς χορείας μαθήτρια ἢ πλέον ἐπιμελεστέρα τῶν ἄλλων.

Εἶναι παρατηρημένον ὅτι ὅσον αἱ ἐρμηνεύτριαι εἶναι δρατηριώτεραι καὶ ὅσον ἐπιμελοῦνται νὰ δείχνωσι τὴν μίαν μαθήτριαν κατόπιν τῆς ἄλλης ἢ καὶ συγκεχυμένως, τόσον αἱ μαθήτριαι γίνονται προσεκτικώτεραι καὶ τόσον κάλλιον μνηθάνουσι. Διὰ ταῦτα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ διορίζωνται ἐρμηνεύτριαι αἱ ὀκνηραὶ καὶ ψοφοδεεῖς μαθήτριαι, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ἔχουσῶν ἴσας γνώσεις νὰ ἐκλέγωνται κατὰ προτίμησιν αἱ δρασικαὶ καὶ ὀξεῖς εἰς τὸ ἐνεργεῖν.

Διαρκεῖ τὸ μάθημα τοῦτο τρία τέταρτα τῆς ὥρας εἰς τὸ πλέξιμον καὶ ἐν τέταρτον, δηλ: ἑπτὰ ἡμισυ λεπτὰ εἰς τὴν ἀρχὴν πρὸς διανομὴν τῶν σακκουλιῶν καὶ ἀναλαβὴν τοῦ ἔργου, καὶ ἑπτὰ ἡμισυ λεπτὰ εἰς τὸ τέλος τοῦ μαθήματος

διὰ τὸ μάζωμα τῶν ἐργοχειρῶν καὶ σακκουλιῶν, τὸ ὅλον μίαν ὥραν.

Ἀπὸ τὰ ῥηθέντα εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον γίνεται φανερόν ὅτι πᾶσα μία τῶν κλάσεων ἔχει ἴδιον μάθημα διωρισμένον, καὶ ὅτι τὰ μαθήματα ταῦτα εἶναι συστηματικῶς συντεταγμένα, ὅθεν κάμμία τῶν μαθητριῶν δὲν συμφέρει νὰ προβιβάζεται ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην κλάσιν, πρὶν μάθωσι τὰ τῆς κατωτέρας καὶ γίνωσι ἄξιαι προβιβασμοῦ· οὐδὲ τὰ μαθήματα μιᾶς χορείας πρέπει ν' ἀλλάσσωνται πρὶν αἱ εἰς αὐτὴν μάθωσι καλῶς τὰ προσδιορισθέντα. Εἶναι μάλιστα ἀναγκασιότατον νὰ προσέχη μεγάλως ἡ διδάσκαλος εἰς τὸ νὰ διαιρῇ τὰς χορείας ἐκάστης κλάσεως τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ὅλαι αἱ μαθήτριαι νὰ διατρέχωσιν ἀλληλοδιαδόχως τῆς κλάσεώς των τὰ διάφορα δείγματα. Τοιοῦτοτρόπως τὰ κοράσια προβιβάζομενα ἀπὸ τὰς κατωτέρας εἰς τὰς ἀνωτέρας κλάσεις πρέπει νὰ μένωσιν εἰς τὸ πρῶτον δείγμα τὸ ὀδηγησόμενον παρὰ τῆς ἐρμηνευτριάς τῆς νέας ταύτης κλάσεως ἕως νὰ μάθωσι αὐτὸ καλῶς· μετέπειτα τοῦς δεικνύεται ἄλλο παράδειγμα, καὶ καθ' ἑξῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Κεντήματα.

Κατατάσσονται αἱ μαθήτριαί εἰς ὀκτώ κλάσεις εἰς τὰ θρανία.

Α'. Κλάσις (1).

Διδάσκονται ἐπὶ ἀραιοῦ λινοῦ πανίου (2) με μάλλινας κλωσάς τὸ μονοκέντημα καὶ τὸ μέτρον τῶν κλωσῶν τοῦ πανίου, πρῶτον κατασκευάζουσαι εὐθείας ὀριζοντείους, καθέτους, πλαγίας καὶ καμπίλας με τεθλασμένας γραμμάς, ἔπειτα διδάσκονται τὰς αὐτὰς παραλλήλους με διαφόρων χρωμάτων κλωσάς, καὶ τελευταίον διδάσκονται τὰς αὐτὰς γραμμάς με τὸ διπλοκέντημα ἢ σαυροβελονιάν λεγομένην με βαμβακερὴν κλωσῆν (3).

(1) Ἡ ἄ. κλάσις τῶν κεντημάτων ἀρχινᾷ ἀπὸ τῆς μαθητρίας τοῦ ὅ. τμήματος τῆς ἄ. κλάσεως τοῦ βραψίματος, αἱ δὲ μαθήτριαί τοῦ ἄ. τμήματος τῆς αὐτῆς κλάσεως τοῦ βραψίματος δὲν κεντοῦν.

(2) Τὸ πανίον τοῦτο ἐπιτήδες κατασκευαζόμενον διὰ τούτου τὸν σκοπὸν τῶν κεντημάτων τῶν γινομένων με κλωσῆς μαλλίνους, με βαμβακερῆς καὶ με χάνδρας, τὸ κεντόνουν προηγουμένης εἰς πλαισία (περβάξια) ὅμοια με ἐκεῖνα τῶν ἀββακίων ἢ εἰς τὰ ἐπιτήδες ἐργαλεῖα καλούμενα τελάρα, καὶ γκερίφια χωρὶς ποδάρια.

(3) Αἱ ἐρμηνεύτριαί εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μαθήματος τούτου καταγίνονται νὰ διδάξωσι τὰς μαθητρίαι τῶν κλάσεων τῶν πῶς νὰ κρατῶσι τὸ πλαισίον τοῦ ἔργου τῶν, πῶς τὴν βελόνην, πῶς τὰς δύο χεῖράς τῶν διατεθειμένας ἐπὶ τοῦ ἐργοχείρου, πῶς νὰ μετρώσι τὰ σαυρόματα τῶν κλωσῶν τοῦ πανίου, πῶς νὰ κἀμουν τὸ μονὸν καὶ διπλοῦν ἢ σαυροτὸν κέντημα, πῶς νὰ τελειώνουν καὶ ἀφαιροῦν τὴν κλωσῆν τῶν, πῶς νὰ κἀμνωσι τὰς διαφόρους ἐλλειψεις, πῶς νὰ διευθύνωσι τὴν βελόνην, πῶς κλωσῆς νὰ παίρνωσι εἰς κάθε βελονιάν, κτλ.

Κλάσις Β'.

Διδάσκονται νὰ κεντῶσι με μάλλινας κλωσάς διὰ τοῦ μονοκεντήματος ἀρχὰ τὰ πρόσωπα Πεδίλων (παπουτσιῶν) μικρῶν καὶ μεγάλων πρὸς χρῆσιν οἰκειακῆν, μικροὺς τάπιτας διὰ τὰ καθίσματα τῶν δίφρων, σκεπάσματα μικρῶν τραπεζῶν κτλ. ἐπὶ λινοῦ καὶ ἀραιοῦ πανίου (1).

Γ'. Κλάσις.

Διδάσκονται νὰ κεντῶσι με τὸ μονοκέντημα καπνοσακούλας, θήκας ὠρολογίων, γυναικειᾶς σακκούλας κτλ. με δείγματα διαφόρων φυσικῶν ἀντικειμένων, ὡς, φυτὰ, ζῶα, ὄρη, ποταμοὺς, οἰκείας, πύργους, Γεωγραφικοὺς κτλ. (2).

Δ'. Κλάσις.

Διδάσκονται νὰ κεντῶσι τὰ εἰκοσιτέσσαρα κεφαλαία καὶ μικρὰ γράμματα με τοὺς ἀραβικοὺς χαρακτῆρας με μονὸν καὶ διπλοῦν κέντημα, πρῶτον με μονὸν καὶ ἔπειτα με διπλοῦν πρόσωπον (δηλ. χωρὶς ἀνάποδην μεριάν) καὶ ὅλα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Γ'. κλάσιν με τὴν διπλοβελονιάν με βαμ-

(1) Ἡ διδάσκαλος δίδει μικρὰ καὶ ἀπλά δείγματα δι' αὐτὰ τὰ ἔργα, αἱ δὲ ἐρμηνεύτριαί διδάσκουν πῶς πρέπει αἱ μαθήτριαί νὰ μετρώσι εἰς τὸ δείγμα τὰ τετραγωνίδια τὰ ἐμπεριέχοντα τὰ διάφορα χρώματα, πῶς πρέπει νὰ τὰ ἐφαρμόζωσι εἰς τὰ τετράγωνα τοῦ πανίου τῶν χειροτεχνημάτων τῶν μετρώσαι τὰ σαυρόματα τοῦ σπυροῦ καὶ ἀραδίου, πῶς νὰ ὑπερπιδῶσι τὰ σαυρόματα κτλ.

(2) Περὶ τῶν δειγμάτων βλέπε σελ. 223 τοῦ Ἀριθ. 13—15 τοῦ Παίδαγωγοῦ — Περὶ ὁμοίως ἐρμηνευτρίων βλέπε τὰς ὑποσημειώσεις τῆς Δ. καὶ Β' κλάσεως τῆς ἀνωτέρου τοῦ παρόντος μαθήματος, εἰς ταύτην καὶ τὰς ἐπομένους κλάσεις τῆς Δ'. Ε' καὶ Σ'. τοῦ παρόντος μαθήματος.

βακεράς ή λινάς και μεταξωτάς κλωσάς διαφόρων χρωμάτων (1).

Ε'. Κλάσις.

Διδάσκονται να κεντώσιν επί χονδρού της Αμερικής άπλου πανιού, και επί όλοσηρικού πανιού (Βελούδη ή Κατιφέ) τό μονοκέντημα με χάνδρας ποικιλοχρούς τά αναφερόμενα εις τήν Γ'. και Δ'. κλάσιν.

Ζ'. Κλάσις.

Άπερνούν χάνδρας διαφόρων χρωμάτων με τήν βελόνην εις μεγάλην κλωσήν, ήτοι διδάσκονται τό πέραςμα τών χανδρών και όδηγούνται ώς πρός τά χρώματα από τά εμπροσθέν των εις τούς πασσαλισμούς κρεμαμένα παραδείγματα πρός χρήσιν τών μαθημάτων της ΣΤ'. Ζ'. και Η'. κλάσεως του μαθήματος τών πλεξιμάτων και τά ύφάδια της επομένης κλάσεως (2).

Ζ'. Κλάσις.

Διδάσκονται και ύφαινουν τό ύφασμα τούλάχισον τριών

(1) Η έρμηνεύτρια φροντίζει να διδάσκη εις τά γράμματα τās αναλογίας πόσον ν' απέχη τό έν στοιχείον από τό άλλο κτλ.

(2) Δι έρμηνεύτριαι όδηγούσι τόν τρόπον της αντίλαβής τών χρωμάτων εκ του δείγματος εις τās χάνδρας, πώς να μετρούσι τά τετραγωνίδια, πώς να λαμβάνουσι τās χάνδρας από τήν πυξίδα των (Κουτι), πώς να τās άπερνώσιν εις τήν βελόνην κτλ.

τρόπων ταινιών διπροσώπων από χάνδρας ύποσημιουμένων ένταύθα (1).

Η'. Κλάσις.

Διαιρείται εις δύο τμήματα:

Α'. Τμήμα. Διδάσκονται τό επί του γόνατος κέντημα εις ύφάσματα λεπτά, δηλαδή μεταξωτά, Βύσσους (τουλπάνια), έγκάλυπτρα (σκέπαις), δικτοσιδη (τούλια) κλπ. (2),

Β'. Τμήμα. Διδάσκονται τό δεκτούφασμα, και κατασκευάζουν Πιλίδια (σκουφίτσαις) παιδιών, χειρόβια, Δει-

(1) Η έρμηνεύτρια διδάσκει διά τό είδος του ά. τρόπου του ύφασματος πώς να άρχινώσι, πώς να λαμβάνουσι εις τās μετά τήν άρχήν στροφάς μίαν μίαν τήν χάνδραν να τήν άπερνώσι διά της βελόνης εις τήν κλωσήν και έν ταύτῃ πώς να άπερνώσι τήν βελόνην εις τήν άμέσως προκειμένην της προαπερασμένης σειράς χανδροπήν, πώς να συνδέουσι τελειωμένην κλωσήν με νέαν κτλ.

Διά τό είδος του β'. τρόπου του ύφασματος πώς να άρχινώσι τοις διαφόρους κροστούς εις τήν άρχήν της ταινίας (έναν πρέπη να έχουσι εις τό σημόνιον), πώς πρέπει να άρχινούν τήν ταινίαν, πώς να άπερνούν τήν κάθε κλωσήν του σημονίου κατά σειράν εις τās όπās τών χανδρών τών προαπερασμένων εις τό ύφάδιον (βλέπε τήν άνωτέρω ζ'. κλάσιν), πώς να ένώνουν νέαν κλωσήν με κοπίσαν του σημονίου, ή καπίπτος του ύφάδιου πώς να τό ένάσσουν πάλιν, και τελειώσιν πώς να τελειώσουν τήν ταινίαν όταν τελειωθ' με κροστούς ή χωρίς τούτους.

Διά τό είδος του τρίτου τρόπου του ύφασματος πώς να περνούν εις τό σχήσιμον της κλωσής του ύφάδιου τό σημόνιον μεταξύ κάθε χάνδρας προαπερασμένης εις τό αυτό ύφάδιον κτλ. (βλέπε τήν αυτήν ζ'. κλάσιν).

(2) Η διόδασκαλος ή ή πλέον προχωρημένη τών συμμαθητριών καταγίνονται εις ταύτην τήν κλάσιν να διδάξουσι τās μαθητριάς αυτής της κλάσεως τόν τρόπον τών διαφόρων κεντημάτων, τά κουρώματα και ρουκώματα λεγόμενα, τό ερθιβελόνισμα (άντουρόλη), τό τυλικτοβελόνισμα (Τυλιχη), τό στηλοβελόνισμα (κομποβελονιά), τό χρυτοκέντημα (συρματοβελονιά) κτλ.

ρήδας (Γραχιλαίς) γυναικῶν κτλ. (1) καὶ τελευταῖον δίκτυα ἀλιευτικά (ψαρόδρακα) (2).

Ὅταν ἔλθῃ ὁ διορισμένος καιρὸς τοῦ μαθήματος τούτου, αἱ μαθήτριά κινουσιν ἀπὸ τὰ ἡμικύκλια τῆς ἀνγκνώσεως, καὶ ἐρχόμεναι γύρω τῶν θρανίων χωρίζονται, ὅταν κάθε μία φθάσῃ εἰς τὸ διορισθὲν εἰς αὐτὴν γραφεῖον, καὶ οὕτω συσταίνονται κατὰ κλάσεις τῶν κεντημάτων. Ἡ μεταβολὴ αὕτη θεμελιώνεται εἰς τοῦτο. ὅτι τὰ κοράσια, τὰ μεταβαίνοντα ἀπὸ ἓν μάθημα εἰς ἄλλο, δὲν εἶναι ὅλα τῆς αὐτῆς δυνάμεως εἰς τοῦτο τὸ νέον μάθημα, οὐδὲ τῆς αὐτῆς κλάσεως ἐπειδὴ ἢ εἰς τὴν Β. φέρ' εἶπειν τοῦ πλεξίματος

(1) Ἡ διδάσκαλος ἢ ἡ πλέον προχωρημένη αὐτοῦ τοῦ τμήματος διδάσκει τὰς μαθητριάς πῶς νὰ τυλίσσωσι τὴν κλωστήν εἰς τὸ χηλότιον (Σαγίταν), πῶς νὰ ἀρχισοῦν τὸ πλέξιμον ἐπὶ τοῦ ὀθελίσκου, πῶς νὰ πλατύνουν, καὶ στενεύουν τὸ δίκτυον, πῶς νὰ ἀρχισοῦν νέαν κλωστήν, πῶς νὰ ἐμπαιλῶνουν κτλ.

(2) Ἡ διδασκαλία τοῦ ὑφάσματος τῶν δικτύων εἶναι ἀναγκαῖα νομίξω καὶ διὰ τὰς πλουστίκας καὶ διὰ τὰς πτωχὰς νέας διὰ τὰς μὲν πρὸς στολισμὸν τῶν οἰκειῶν των πραγμάτων, διὰ τὰς δὲ πρὸς πόρον ζωῆς.

Σημείωσις. Ἐνθυμούμαι τὸν ἄ. χρόνον τῆς ἐπαναστάσεως κατατρεγμένους πρὸς τῆς Τουρκικῆς Διοικήσεως διὰ τὸν ἕρπον ἡμῶν ἀγῶνα πρὶν ἀναχωρήσω δι' Ἰθάκην μέσον ἐνδὸς τῶν φίλων μου λαιτουροῦ τοῦ Αὐστριακοῦ Γεν. προξενεῖου τοῦ ἐν Σμύρῃν ὅστις μὲ ἐπιβίβασεν εἰς τὴν ορεγιάδαν Διψίαν τὴν διακουμένην τότε παρὰ τοῦ ὑπομοιράρχου Ἀκουρτίου, ἐκρούθην εἰς τὸ λεγόμενον χάνι τοῦ Φαουλά εἰς τὸν οἰκίαν ἐνὸς πτωχοῦ ὑπηρέτου τοῦ ἐμπορίου μας καταστήματος εἰς Σμύρην ὡς παράλιον μέρος διὰ νὰ ἀναχωρήσω εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅταν φθάσῃ ἡ ὥρα πολιαι πτωχαὶ οἰκογένειαι κατοικοῦνται εἰς τὸν περίβολον τούτου τοῦ χαλίου, τῶν ὁποίων οἱ ἄνδρες ἦσαν κατακλεισμένοι εἰς τὴς οἰκίας των φοβούμενοι τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον τῶν τότε ἀχαλινώτων βαρβάρων καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ποισθῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐργαζόμενοι τοὺς ἑσπεραν οἰκονομικῶς τὰ 12 ἢ 15. εἰῶν κοράσιά των διὰ τῶ ἔργον τῶν χειρῶν των κατακευάζουσαι ἀλιευτικά δίκτυα.

ἐμπορεῖ νὰ ἦναι τῆς Γ'. τῶν κεντημάτων ἢ τῆς Δ'. τοῦ ραψίματος, κατὰ τὴν ὁποῖαν τύχη νὰ ἔχῃ μάθησιν.

Τὰ κεντήματα διαρκοῦν εἰς τὰ θρανία μίαν ὥραν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ καιροῦ τούτου γίνονται τρεῖς διορθώσεις, δηλ. κάθε ἐν τέταρτον τῆς ὥρας γίνεται μία διορθώσις, τὸ δὲ πλεονάζον τέταρτον τῆς ὥρας ἐξοδεύεται εἰς τὴν διανομὴν καὶ σύναξιν τῶν σακκουλίων, τὴν προσεσχὴν, παύσιν τοῦ μαθήματος κτλ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ ΕΞΟΔΟΥΜΕΝΩΝ ΩΡΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΑ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ.

Μετὰ μεσημβριαν καθ' ἡμέραν ἐργασίμων συνέρχονται αἱ μαθήτριά τὴν δευτέραν ὥραν, καὶ ἐξέρχονται κατὰ τὴν πέμπτην (1).

Κατὰ τὴν

ἑβδ

λεπτά

1

Ἐμβαίνει ἡ διδάσκαλος μετὰ τῆς γενικῆς προστοχολοῦ τοῦ ραψίματος εἰς τὸ διδαστήριον.

1, 45

Γίνεται ἡ πρόσκλησις τῶν ἐρμηνευτριῶν τῆς ἡ

(1) Ἀπὸ ἄ. Ἀπριλίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου καλὸν ἦθελον εἶσθαι νὰ γυμνάζωνται τὰ κοράσια ἀπὸ τῆν 5 εἰς τὴν 6 ὥραν τὰ κατάλληλα διὰ τὰ κοράσια μαθήματα τῆς γυμναστικῆς (ὅπου τὰ σχολεῖα ἔχουν προαίλια πρὸς σωμαστικὴν των, (Ζήτη. Περιοδ. Γυμναστικῆς Γ' Θ. Παγώντος).

Ὁρ. Λεπ.

μέρας, αἱ ὁποῖα παρκατάνονται κατὰ κλάσεις, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν παρατάττονται αἱ μαθητρίαι αὐτῶν ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης ὡς νὰ ἦσαν εἰς τὰ θρανία.

Γίνεται ἡ ἐπιθώρησις τῆς καθαριότητος τῶν μαθητριῶν οὕτω τεταγμένων εἰς τὸ προαύλιον.

Προσκαλοῦνται ἀπὸ τὴν γεν. πρωτόσχολον καὶ ἐμβαίνουν αἱ ἐρμηνευτρίαι εἰς τὸ διδακτήριον.

2, — Εἴσοδος τῶν μαθητριῶν, προσευχὴ, πρόσκλησις.

Ῥάψιμον.

2, 8 Διανομὴ τῶν σακκουλίων εἰς τὰς κλάσεις καὶ ἀναλαβὴ τῶν ἐργοχειρῶν ἀπ' αὐτῶν παρὰ τῶν μαθητριῶν.

2, 10 Ἀρχὴ τοῦ Ῥαψίματος.

2, 21 Ἀρχὴ α^{ης} διορθώσεως.

2, 25 Ἐπιστροφή τῶν ἐρμηνευτριῶν εἰς τοὺς τόπους των καὶ ἐξακολούθησις τοῦ ἔργου.

2, 36 Ἀρχὴ β^{ης} διορθώσεως.

2, 40 Ἐπιστροφή τῶν ἐρμηνευτριῶν κλπ.

2, 51 Ἀρχὴ γ^{ης} διορθώσεως.

2, 55 Ἐπιστροφή τῶν ἐρμηνευτριῶν κλπ.

2, 56 Διαταγὴ νὰ βαλθοῦν τὰ ἐργόχειρα εἰς τὰ σακκούλια, νὰ συναχθοῦν αὐτὰ, νὰ δοθῇ λογαριασμὸς αὐτῶν, διανομὴ τῶν πρωτείων εἰς εὐσημα, καὶ ἐτοιμασίαι δ' αὐτὸ μάθημα τοῦ πλεξίματος.

Πλέξιμον.

Ὁρ. Λεπ.

3, — Δίδεται τὸ σημεῖον εἰς τὰς μαθητρίδας νὰ ἐκβῶσιν ἀπὸ τὰ θρανία καὶ νὰ καταταχθῶσιν εἰς κλάσεις τοῦ πλεξίματος.

Σύστασις τῶν χορείων διὰ τὸ πλέξιμον εἰς τὰ ἡμικύκλια, καὶ διανομὴ τῶν σακκουλίων.

3, 10 Ἀρχὴ τοῦ πλεξίματος.

3, 55 Τέλος τοῦ πλεξίματος. Διαταγὴ νὰ βαλθοῦν τὰ ἐργόχειρα εἰς τὰ σακκούλια, νὰ συναχθοῦν αὐτὰ καὶ νὰ δοθῇ λογαριασμὸς τούτων. Διανομὴ τῶν πρωτείων εἰς εὐσημα. Πρόσκλησις τῶν ἐρμηνευτριῶν τῶν κεντημάτων εἰς τὰ θρανία.

Σύστασις τῶν κλάσεων τῶν Κεντημάτων.

Κεντήματα.

4, — Διανομὴ τῶν σακκουλίων εἰς τὰς κλάσεις, ἀναλαβὴ τῶν ἐργοχειρῶν ἀπ' αὐτὰ παρὰ τῶν μαθητριῶν.

4, 2 Ἀρχὴ τῶν κεντημάτων.

4, 13 Ἀρχὴ πρώτης διορθώσεως.

4, 18 Ἐπιστροφή τῶν ἐρμηνευτριῶν εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἐξακολούθησις τοῦ ἔργου.

4, 29 Ἀρχὴ δευτέρας διορθώσεως.

4, 34 Ἐπιστροφή τῶν ἐρμηνευτριῶν εἰς τὰς θέσεις των. κτλ.

4, 45 Ἀρχὴ τρίτης διορθώσεως.

4, 49 Ἐπιστροφή τῶν ἐρμηνευτριῶν κτλ.

ὄρ. Δεπ.

4, 50 Τέλος τῶν κεντημάτων, διαταγὴ νὰ βαλοῦν τὰ κεντήματα εἰς τὰ σακκούλια, νὰ συναχθοῦν αὐτὰ, νὰ δοθῇ λογαριασμός αὐτῶν—διανομὴ τῶν πρωταίων εἰς εὔσημα καὶ ἐτοιμασία εἰς σχηματισμὸν τάξεων ἐνοριῶν ἢ ὁδῶν.

4, 53 Πρόσκλησις τῶν ἐνοριάρχιστῶν εἰς τὰς κλάσεις τῶν ἐνοριῶν ἢ ὁδῶν. Ἐπάνοδος τῶν μαθητριῶν εἰς τὰ θρανία πάλιν ἐκ τῶν κλάσεων τῶν κεντημάτων εἰς τὰς κλάσεις τῶν ἐνοριῶν ἢ ὁδῶν.

5, — Ἐξόδος τῶν μαθητριῶν ἐκ τοῦ σχολείου.

Κεντήματα

36

40

43

49

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

Περὶ τῶν προσταγμάτων καὶ περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἐκτελεῖν αὐτά.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ (*)

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ.

ΠΡΟΛΥΓΙΟΝ (1).

1. Πρόσκλησις τῶν ἐνοριῶν, ἡ γενικὴ πρῶτος χολος στέκεται εἰς τὴν μέσσην τοῦ προαυλίου καὶ ὀνομάζεται Ἐρημητήριο τοῦ ῥαψίματος καὶ ἐν κτύπημα κώδιων.

2. Παράταξις κατὰ κλάσεις τῶν μαθητριῶν εἰς τὸ πρόμα κώδιων. (3)

ὅποιος παρατάσσει πρὸς τὰ ἀριστερά τῆς.

Δι ἐρημητήρια κρατοῦσαι κρημασμένους τὰς χεῖρας τῶν καὶ βαδίζουσαι χωρὶς νὰ κροτώσι τοὺς πόδας τῶν, πηγαίνου καὶ στέκονται ἢ μία κατὰ πόδα τῆς ἄλλης ἐμπροσθεν τῆς ἐρημητηρίας τῶν ἢ τῶν βοηθῶν αὐτῆς κατ' αὐξήοντα ἀριθ-

(*) Ἐλέγε πρὸς μεταρῶν ἀριθμὸν σημασίας τοῦ παρόντος κεφαλαίου εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ.

ΠΡΟΒΛΗΤΙΟΝ.

3. Διὰ τὴν πᾶσιν τὸ βᾶδισμα.
4. Διὰ τὴν σφραγῶσιν αἱ μαθητῆραι κατὰ μέτωπον,
5. Διὰ τὴν γενῆ ἐπιθεώρησις τῆς καθαριότητος.

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ.

- * Ἐν σύριγμα (3).
- Ἐν κτύπημα κώδωνος.

Τὰς δύο χεῖρας ἐκτεταμέναις ὀριζωντέως.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.

ὡς εἶναι κατατεταγμένα εἰς τοὺς καταλόγους τῆς προκλήσεως τῶν κλάσων, καὶ σχηματίζουν στήλας κατὰ στήλας.

Αἱ μαθητῆραι ἐκτείνουσι τὰς χεῖρας τῶν ὀριζωντέως, ἡ δὲ διδάσκαλος διαβαίνουσα μεταξὺ τῶν στήλων ἀπὸ τῆν ἄ. εἰς τῆν ἡ. κλάσιν παρατῆρει τὴν καθαριότητα μιᾶς ἐκάστης τῶν μαθητῶν, ἂν δηλ. ἔχουν τὰς χεῖρας, τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς πόδας πλυμένα, τοὺς ὄνυχας κομμένους, τὴν κεφαλὴν κτενισμένην, καὶ τέλος ἂν ᾖναι κοσμίως καὶ καθαροῦς ἐνδεδυμένα.

Κάθε μία τῶν μαθητῶν μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς διδασκαλίου καταβιβάζει τὰς χεῖρας τῆς. Ἐὰν καμμία τῶν μαθητῶν ᾖναι ἀξία παρατῆρησεως διὰ τὴν πολλὴν καθαριότητα ἢ ἀκαθαρσίαν τῆς, διατάττει ἡ διδάσκαλος καὶ τὴν σημείωσιν ἢ ἀκολοῦθουσα αὐτὴν γενικὴν πρωτόλογος τοῦ βιβλίου ἐπὶ τῆς πλακῶς τὴν ὁποῖαν φέρεται κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐπ' αὐτῶ τῷ σκοπῶ, διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ἢ τὴν τιμωρήσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ μαθήματος ἢ σημειωθεῖσα μαθήτρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

ΜΑΘΗΜΑ ΠΑΥΜΑΤΟΣ

- 6 Διὰ τὴν ἐμβόσιν αἱ ἐρημνεύτριαι εἰς τὸ σχολεῖον,

ἡ ἀκαθαρσίαν τῆς, διατάττει ἡ διδάσκαλος καὶ τὴν σημείωσιν ἢ ἀκολοῦθουσα αὐτὴν γενικὴν πρωτόλογος τοῦ βιβλίου ἐπὶ τῆς πλακῶς τὴν ὁποῖαν φέρεται κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐπ' αὐτῶ τῷ σκοπῶ, διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ἢ τὴν τιμωρήσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ μαθήματος ἢ σημειωθεῖσα μαθήτρια.

Αἱ ἐρημνεύτριαι ὡς εἶναι παρατεταγμένα κατὰ ζεύχων καὶ ἀποτελοῦσαι γραμμὴν σφέρουσι πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶναι ἐκείνη τῆς πρώτης κλάσεως ἄμμο ἀκούσουσι τὸ ἐρημνεύτριαι! καὶ μετὰ τὸ κτύπημα τοῦ κώδωνος κινουὶν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἀκολουθοῦσαι τὴν κάθε μίαν αὐτῶν ἢ βοήθους τῆς, ἂν ἔχη, καὶ ἐμβαίνουσαι εἰς τὸ σχολεῖον ἄπερνοῦν ἐμπροσθεν τῆς διδασκαλοκαθέδρας, καὶ χαιρετοῦσαι μετὰ τὸ σημεῖον τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ στήθους κτηταίνουσι καὶ σταματοῦται μετὰ τὸ καθισματὸς των καὶ τοῦ ἀκολοῦθου γραφεῖου πρὸς τὸ μέρος τοῦ πινακοστάτου.

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ

- * Ἡ Γενικὴ πρωτόσολος τοῦ βιβλίου:
- ἔνεται εἰς τὴν θύραν τοῦ διδασκῆρίου, καὶ φωνάζει, Ἐρημνεύτριαι! καὶ ἐν κτύπημα κώδωνος.

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ

- Ὁμοῦ αἱ κλητῆραι

ΜΑΘ. ΠΑΥΜΑΤΟΣ.

11 Διὰ τὴν λύσιν τῆς
χειρῶς τῶν

12 Διὰ τὴν ἐτοιμασίαν
ἐπιπέσει ἐπὶ τὴν
καὶ τὴν ἄριστεράν

13 Διὰ τὴν ἐπιπέσει καὶ
τὴν ἄριστεράν ἐπὶ τὴν
καὶ τὴν ἄριστεράν

14 Διὰ τὴν ἀναστροφήν
ἐπὶ τὴν ἄριστεράν καὶ
τὴν ἄριστεράν

15 Διὰ τὴν ἀναστροφήν
ἐπὶ τὴν ἄριστεράν καὶ
τὴν ἄριστεράν

16 Διὰ τὴν ἀναστροφήν
ἐπὶ τὴν ἄριστεράν καὶ
τὴν ἄριστεράν

17 Διὰ τὴν ἀναστροφήν
ἐπὶ τὴν ἄριστεράν καὶ
τὴν ἄριστεράν

18 Διὰ τὴν ἀναστροφήν
ἐπὶ τὴν ἄριστεράν καὶ
τὴν ἄριστεράν

ΠΡΟΣΤΑΙΜΑΤΑ.

Ἐν κτύπημα κώδωνος.

Τὰς χεῖρας ἐκτετα-
μένας ὀρίζοντες· τὴν
δεξιάν εἰς τὴν ἄριστεράν
ἐπίσω.

Τὴν ἄριστεράν ἐπὶ τὴν
καὶ τὴν ἄριστεράν

Τὰς δύο χεῖρας ἐκ-
τεταμένας ὀρίζοντες,
ἔπειτα φερμένας βιά-
ως πρὸς τὴν κάτω.

Ἐρμηνεύτριαί καὶ
ἐν κτύπημα κώδωνος.

Ἐν κτύπημα κώδωνος.

Ἐρμηνεύτριαί καὶ
ἐν κώδωνισμα.

ἘΚΤΕΛΕΣΙΣ,

Αἱ ἐρμηνεύτριαί ἀποσείνονται εἰς τὸ τέλος τοῦ
Αἱ μαθήτριαί κρείσσαι τὰς χεῖρας τῶν πρὸς τὴν
κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ κτύπημα καταβαίνουν καὶ αἱ ἐρμηνεύ-
τριαί ἀπὸ τὰ θρανία.

Αἱ μαθήτριαί ἐπιβάλλουσι τὴν δεξιάν τῶν ἐπὶ τοῦ
σθεν αὐτῶν κειμένου γράφου, καὶ τὴν ἄριστεράν ἐπὶ τοῦ
ἐμπροσθεν.

Αἱ μαθήτριαί σπριζόμεναι ἐπὶ τῶν ἀπαλάμων τῶν χει-
ρῶν, ἀνασηκόνουν τὸ σῶμα τῶν ὀλίγων, καὶ κλίνουσαι
ὀλίγον τοὺς πόδας πρὸς τὰ ὀπίσω ἐμβαίνουν εἰς τὰ θρανία.

Αἱ μαθήτριαί θέτουσι τὰς χεῖρας ἐμπροσθεν τῶν ὀρι-
ζοντες, ἔπειτα τὰς φέρουσι βιαιῶς ἐπὶ τῶν γοάτων, καὶ
φαίονται ὄψω καθ' ὅλον τὸν καιρὸν τῆς προσκλήσεως (6).

Προσφερόμενης τῆς λέξεως ἐρμηνεύτριαί αἱ ἐρμηνεύτριαί
σηκόνονται καὶ ζέχονται κατὰ γραμμὴν μεταξὺ τῶν πι-
νακωτῶν καὶ τοῦ τοίχου, καὶ ἀκουσμένου τοῦ κτύπη-
ματος τοῦ κώδωνος, πηγαινόμεναι καὶ λαμβάνουσι τοὺς κατα-
λόγους τῆς προσκλήσεως καὶ ἀκούουσι τὴν ἀναστροφήν
ἐκείνην τὸ πρῶτον εἰς τὴν γραμμὴν (7).
Αἱ ἐρμηνεύτριαί δίδουσι λογισμὸν κατὰ σειράν ὡς πρῶ-
τον καὶ βιάουσαι τοὺς καταλόγους ὅπου τοὺς ἐκείθεν, κα-
θίσουσι εἰς τοὺς τόπους τῶν.

Αἱ ἐρμηνεύτριαί μετὰ τὰς βοηθοῦσας σηκόνονται προσφε-
ρόμενης τῆς λέξεως ἐρμηνεύτριαί καὶ λαμβάνουσι τὰ σακ-
κουλία ὅπου κειμένται ὑπισθεν τῶν πινακωτῶν ἀκου-
σμένου τοῦ κώδωνισματος· διαβαίνουν μεταξὺ τῶν τοίχων
ἐμπροσθεν τῶν μαθητριῶν, καὶ κρεμῶσι τὸ σακκούλιον τῆς
κάθε μίας εἰς τὸ ἐμπροσθεν τῆς καρφίον τὸ μεταξὺ τῆς
πλαγῆς καὶ τοῦ σωλήνος, ἔπειτα σαιματώσιν εἰς τὴν ἀπέ-

ΜΑΘ. ΠΑΥΛΙΜΑΤΟΣ.

18 Διὰ νὰ λάβουν τὰ ἐργήματα ἀπὸ τὰς σακκούλας καὶ νὰ τὰς κρεμάσουν πάλιν εἰς τοὺς τόπους τῶν,

19 Διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν αἱ ἐρηνητεύτριαι εἰς τοὺς πόρους τῶν,

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ.

Ἀναλάβετε ἔργον!

Ἐν κωδώνισμα.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ. ἡμετέρας εἰς τὴν αἰε-
ναντι τῶν πινάκος πῶν ἄριων τῶν θρακίων ζεφομέναι πρὸς
τοὺς τηλεγράφους.

Αἱ μαθήτριαι ἅμα ἀκούσουν τὴν λέξιν ἀναλάβετε ἔρ-
γον! λαμβάνει κάθε μία τὴν σακούλῃν τῆς, τὴν ἀνοίγει,
λαμβάνει τὰ εἰς τὸ μάθημά της ἀναγκασιῶντα ἐργαλεῖα καὶ
ραψίματα, θέτει αὐτὰ εἰς τὸ γραφεῖον ἐμπροσθέν της εἰς
τρόπον ὧστε νὰ φαίνωνται ὅλα, ἔπειτα κλείει τὴν σακούλῃν,
τὴν κρεμᾷ εἰς τὸ αὐτὸ ὅπου τὴν ἔλαβε κορφίον καὶ
θέτει τὰς χεῖράς της ἐπὶ τῶν γονάτων· εἰς δὲ τὴν Η. κλά-
σιν μίαν τῶν μαθητῶν μοιράζει τὰ ἐργήματα, ὅσα δὲν
χρῶσθ' εἰς τὰ σακκούλια, τὰ ὅποια λαμβάνει ἀπὸ τὴν γεν-
κὴν πρωτόσχολον ἐκ τῆς ἐξέδοας, καὶ μετὰ τὴν διακομὴν
ἐπιστρέφει τὸ πανερί.

Αἱ ἐρηνητεύτριαι ἐπιστρέφουσι κατὰ βῆμα ἄρῃα, σχη-
ματίζουσαι μίαν γραμμὴν μετὰ τῶν βοηθούτων, καὶ πα-
ρατηροῦν ἐμπροσθεν τῆς κάθε μαθήτριας ἐὰν ἔλαβαν ἐκ τῶν
σακκούλων τῶν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα καὶ ἐκείνα μόνον
τὰ εἰς ἐκείνην τὴν ὥραν χρειασθησόμενα ἀναγκαῖα ἐργα-
λεῖα καὶ χειροτεχνήματα.

Αἱ μαθήτριαι ὅλων τῶν κλάσεων λαμβάνουν τὰ ραψίμα-
τά των, καὶ ἀρχινῶν τὴν ἐργασίαν μετὰ μεγάλης σιωπῆς.

Προσερομένης τῆς λέξεως ἐρηνητεύτριαι! αἱ ἐρηνητέ-
τριαι σπικόνονται καὶ τρέφουν τοὺς τηλεγράφους τῶν τῶ
πρόσωπον τοῦ Δ πρὸς τὸ βῆθρον ἀκουομένου δὲ τοῦ κω-
δωνήματος, ἀρχίζουν νὰ διορθώσιν· ἔπειτα ταυματοῶσι
εἰς τὰς ἀκρας τῶν θρακίων βλέποντες πρὸς τοὺς τηλεγρά-
φους ἕως νὰ διορθώσιν ὅλα αἱ κλάσεις, διὰ νὰ ἐπιστρέψουν
ὅλα ὁμοῦ αἱ ἐρηνητεύτριαι καὶ αἱ βοηθοῦσαι αἱ ὅποια διορ-
θώνουν καὶ αὐταὶ εἰς τὰ ἐπιταυτοῦντά των γραφεῖα.

Ἐπιστρέφουσιν ὅλα ὁμοῦ κατὰ βῆμα καὶ κατὰ σοῖχον,
ἔχουσαι τὰς χεῖρας κρεμαμένας εἰς τὰς πλευράς πρὸς τὰ
κάτω.

20 Διὰ νὰ ἀρχισθῇ τὸ ἔργον, ἴσατε!

21 Διὰ νὰ γενῆ ἡ διόρ-
θωσις, Ἐρηνητεύτριαι! καὶ
ἐν κτύπημα κώδωνος.

22 Διὰ νὰ ἐπιστρέψω-
σιν αἱ ἐρηνητεύτριαι
εἰς τοὺς πόρους τῶν,

ΜΑΘ. ΠΑΡΑΒΛΗΜΑΤΟΣ.

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ.

ΕΚΤΕΛΑΣΙΣ.

23 Διὰ τὴν ἀγάπην ἀφ' ἧς ἔργον κτλ. ἴδε τοὺς ἀρθ. 20, 21, 22.

24 Διὰ τὴν δωρεάν τὴν εὐσημίαν εἰς τὰς πρώτους.

* Ἦν σύριγμα.

25 Διὰ τὴν συναγωγὴν εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν ἀποστόλων.

τὰς σακκούλας.

26 Διὰ τὴν βλάβην τὴν ἐργασίαν εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν ἀποστόλων καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν μαθητῶν.

27 Διὰ τὴν ἐπιτοσίωσιν αἰ ἐργασίαν εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν ἀποστόλων καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν μαθητῶν.

28 Διὰ τὴν δωρεάν λογισμῶν περὶ τῶν σακκούλων (8),

Εἰς τὴν τελευταίαν διαβίωσιν αἱ ἐργασίαι λαμβάνουν τὸ σημεῖον τῆς πρώτης καὶ μετὰ τὴν διαβίωσιν τὸ κρεμῶν εἰς τὸν λαμὸν τῆς καλίου ἐργασίης διὰ τὴν ἀνάγκην τὸ εὐσημιον παρὰ τῆς γενικῆς πρωτοσχολοῦ, εἰς δὲ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν τῶν λαμβάνουν καὶ τὸ κρεμῶν εἰς τὸν τόπον του, ἐνοῆται ὅτι πρὶν αὐτὰ ἐπιστρέψουν ἡ γενικὴ πρωτόσχολος δίδει τὰ εὐσημία εἰς τὰς αὐτοὺς τὸ σημεῖον τῆς πρώτης.

Ἡ γενικὴ πρωτόσχολος ἀπερνᾷ ἀπὸ ὅλας τὰς κλάσεις καὶ δίδει ἀπὸ ἑν εὐσημιον εἰς ὅσας μαθητῆρας ἔχουν τὸ σημεῖον τῆς πρώτης παρατηροῦσα τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ τῶν συμμαθητῶν τῶν διὰ τὴν μὴ γίνεσθαι φιλοπροσωπία παρὰ τῶν ἐργασίων.

Αἱ μαθητῆραι ἐνομάζον ὅλα ὅσα ἔλαβον ἀπὸ τῆς πρώτης κούλας, τὰ κρετῶν εἰς τὴν δεξιάν χεῖρα εἰς τὸν ἄλλον, ὥστε νὰ φαίνωσιν ὅλα, καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα κρετῶν ἀνοικτὴν τὴν σακκούλαν.

Ἐκφρονουμένης τῆς λέξεως ἐργασίαι αὐτὰι σιχθῶνται, καὶ κρετῶν τοῦ κώδωνος, ὑπερνοῦν κάθε μία ἐμπροσθεν τῶν θρανίων ἕως εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον.

Αἱ μαθητῆραι δεικνύουσαι ὅλα ὅσα ἔλαβον ἐκ τῶν σακκούλων εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς ἐνώ ἀπερνᾷ τὰ βάλανον εἰς τὰς σακκούλας τῶν, διὰ τὴν μὴ κρετῶν τῶν, καὶ τὰς κρεμῶν εἰς τὸ ἐμπροσθεν τῶν ἐπὶ τῆς πλάκας κρετῶν.

Ὅλα ἡμῶν συζητοῦσαι μὴν ἡμερῶν καὶ συναλοῦσαι τὰς σακκούλας ἐμπροσθεν τῶν μαθητῶν τῶν ἐπιτρέχοντων εἰς τοὺς τόπους τῶν, κρεμῶσι τὰς σακκούλας ὅπως τῶν πνευματικῶν καὶ ἀναβαίνουσιν εἰς τὰ θρανία ὅπου στέκονται ἐστραμμένοι ἀπὸ τὸ μέρος τῶν μαθητῶν.

Αἱ ἐργασίαι ἀφ' οὗ πρώτων ἐρωτήσονται τὰς βουθῶν τῶν ἐάν τὰ ἔργα σωστὰ συνήθως ἀποκρίνονται λέγουσαι σωστὰ. ἐάν δὲ λείπῃ ἡ ἔσπασε τι, φανεροῦν τὸν

ΜΑΘΗΜΑ ΠΛΕΞΙΜΑΤΟΣ.

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.

29 Διὰ νὰ ἐξέλθωσιν αἱ
κατὰ χροῖας ἐπινη-
νεύτριαι τοῦ πλεξι-
ματος καὶ νὰ ὑπά-
γωσιν εἰς τὰ ἡμικύ-
κλια,

Ἐπινηνεύτριαι πλε-
ξιματος! καὶ ἐν κτύ-
πημα κώδιων.

Ἄμα προφερομένης τῆς λέξεως ἐπινηνεύτριαι! αὐταὶ ἐ-
ξέρχονται ἀπὸ τὴν ἄκραν τῶν γραφείων τὴν ἀντίθετον εἰς
τοὺς τηλεγράφους· καὶ ἀκουμένου τοῦ κωδωνήματος, ὑ-
πάγουσιν ἐν τάξει διαδραίνουσαι ἔμπροσθεν τοῦ βάρου αἱ
ἐπινηνεύτριαι τῶν τεσσάρων πρώτων κλάσεων ἀπὸ τὴν ἄ.
κλάσιν, αἱ δὲ ἄλλαι τῶν τεσσάρων τελευταίων ἀπ' εὐθείας,
καὶ σέκονται ἔμπροσθεν τοῦ ἡμικυκλίου ὅπου θὰ διδά-
ξουσι (9).

30 Διὰ νὰ ἐτοιμαθῶ-
σιν αἱ μαθήτριαι νὰ
ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν
θρανίων,

Τὰς χεῖρας ἐκτετα-
λὰς ὀριζοντίως, τὴν
δεξιὰν εἰς τὰ ἔμπροσθ,
τὴν ἀριστεράν εἰς τὰ ὀ-
πίσω.

Αἱ μαθήτριαι θέτουσι τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ ὄπισθεν αὐτῶν
γραφείου, τὴν ἀριστεράν ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν.

31 Διὰ νὰ ἐξέλθωσιν
ἐκ τῶν θρανίων,

Σημείον μὲ τὴν ὀά-
λαγα τῶν δαιτύλων
τῆς δεξιᾶς χεῖρός κει-
νομένην κάτωθεν πρὸς
τὰ ἄνω.

32 Διὰ νὰ ὑπάγωσιν
ἐκαστὴ εἰς τὰ ἰδία
τῶν ἡμικύκλια,

Εἰς κλάσεις πλε-
ξιματος! καὶ ἐν κτύ-
πημα κώδιων.

Αἱ μαθήτριαι ἐπιστηρίζουσαι τὰ σώματα τῶν εἰς τὰς
ἀπαλάμας τῶν χεῖρῶν τῶν, ὑπόγουσιν ὀλίγον αὐτὸ, καὶ κλει-
ουσαι τοὺς πόδας τῶν ὀλίγων πρὸς τὰ ὄπισθεν ἀναπηδῶσαι
ἐξέρχονται ὅλαι διὰ μιᾶς ἐκ τῶν θρανίων, κρεμῶσι τὰς
χεῖρας τῶν πρὸς τὰ κάτω καὶ στέκονται ἔστραμμένοι πρὸς
τὰς ἐπινηνεύτριας, αἱ ὅποια ἀναβαίνουν ἐπὶ τῶν θρανίων τῶν.

Ὅλαι αἱ μαθήτριαι ἐξέρχονται ἀλληλοδιαδόχως τοῦ
ἐνὸς θρανίου μετὰ τοῦ ἄλλου τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἡ πρώτη
κίνησις γίνεται ἀπὸ τὰς πρώτας τὰς πρὸς τὴν ἐπινηνεύτριαν
μαθήτριας τῆς ἄ. καὶ ἡ κλάσεως, συγχρόνως αὐτὰς δια-
δέχονται αἱ κειτόπιν, καὶ ὅτω καθ' ἕξῃς διευθυνομένηαι
κατὰ γραμμὴν τοχῶδουσιν, αἱ μὲν τῆς ἄ. κλάσεως πρὸς τὰ
ἀριστερὰ, αἱ δὲ τῆς ἡ. πρὸς τὰ δεξιὰ, καὶ πᾶσα μαθήτρια
ἄμα φθάσῃ εἰς τὸ ἡμικύκλιον τῆς σταματᾷ (10), καὶ ὅτω
σχηματίζονται αἱ χορεῖαι τῶν ἡμικυκλίων εἰς ὅλας τὰς
κλάσεις τοῦ πλεξιματος. (11).

Ἐνῶ ἐκτελεῖται ἡ ἀνωτέρω κίνησις, αἱ ἐπινηνεύτριαι τοῦ

33 Διὰ τὰ κατὰ εὐαγγελίῳ
αἱ ἐρημνεύτριαι, ῥήματα, καὶ ἐν κτύ-
πῳ ῥαψίματος ἀπὸ πηγμα κώδωνος,
τὰ θρανία,

34 Διὰ τὸ ἀνοίγειν
τὰ ἡμικύκλια, καὶ
δοθῶσιν αἱ σακκού-
λαι τοῦ πλεξίμα-
τος καὶ τὸ ἀρχίω-
σι τὸ ἔργον,

* Δύο σφρίγματα.

35. Διὰ τὴν πύσιν αἱ
ἔργον, καὶ μαζεύειν
αἱ σακκούλαι, καὶ
σηκιδῶσι τὰ ἡμι-
κύκλια, καὶ τὰ σφρι-
ματὰ τὰ ἐργοληπία
αἱ πρῶται,

* Δύο σφρίγματα.

36 Διὰ τὰ παρακαθῶ-
σι τὰ χοράσια εἰς τὸν
τοῦτον,

37. Διὰ τὰ ἐκδοῦσιν ἀπὸ
τὸν σοῦρον αἱ πρῶ-
τεύρασαι, μαθητρία,

ῥαψίματος στέφονται ἐπὶ τῶν θρανίων των καὶ παρατηροῦν
τὴν μετ' εὐταξίαν ἐξοδὸν τῶν μαθητῶν ἐκ τῶν θρανίων
διὰ τὰ ἡμικύκλια τοῦ πλεξίματος.

Προσεφομένης τῆς λέξεως Ἐρημνεύτριαι! αὐται κατα-
βαίνουσι ἀπὸ τὰ θρανία ἀκουσθέντος δε τοῦ κωδωνίσματος,
διαβαίνουσι καθ' ὅλον τὸ μήκος τῶν θρανίων κατὰ ἑῷμα
καὶ ὑπάγουσι καὶ ἐνωθῶσι μετὰ τὰς λοιπὰς μαθητριάς τῶν
ἡμικύκλιων των, καὶ οὕτω γίνονται μαθητρία τοῦ πλε-
ξίματος.

Δύο ἀκουσθῶσι τὰ δύο σφρίγματα, αἱ ἐρημνεύτριαι
ἀνοίγουν τὰ ἡμικύκλια, φερούσιν τὸ ἐργοληπιον τῆς ἐρημνευ-
τριάς, καὶ δίδουν εἰς καθὲν μαθητρίαν τὸ ἴδιον τῆς σακκού-
λαι τοῦ πλεξίματος.

Αἱ μαθητρία ἀνοίγουσι τὰς σακκούλας των λαμβάνουσι
τὰ σφρίγματα, καὶ ἀρχίζουσι τὸ ἔργον μετὰ ἀσσαν εὐωπὴν
κρεμνῶσαι τὰς σακκούλας εἰς τὸν πύργον τῆς δεξιάς των

χειρὸς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκον ὀφείον τὸ ῥήματα (κοιτάζει)
τοῦ ὁποῦτο ἢ κλωστή διὰ τὸ ἀναχειρᾶς ἐργασίον ἐξέρχεται
ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σακκούλου.

Αἱ ἐρημνεύτριαι παρατηροῦν καθὲν μαθητρίαν, ὅλα ὅσα
ἐλάθον ἀπὸ τοῦ σακκούλου τῆς πύσης μία διὰ τὰ ῥα-
ψίματα καὶ εἰς αὐτὰ, καὶ οὕτω συναζοῦν τὰ σακκούλια,
τὰ κρεμνῶσι εἰς τοὺς τόπους των, σπένδοντες τὰ ἡμικύκλια
καὶ κρεμνῶν τὸ σπένδον τῆς πρῶτης εἰς ἐκείνην ἢ ὁποῖα
ἐργασίη καλῆτερα τῶν ἄλλων εἰς τὴν χορείαν τῆς τῆν
ὁποῖαν θέτουσι καὶ εἰς τὴν χορείαν ἢ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ
μαθητῆρικοῦ θέτουσι ὡς πρῶτην.

Αἱ μαθητρία ἀραδιάζονται εἰς τὸν τοῦτον βαδίζουσαι
μετὰ τῆς. Ἡ ἐρημνεύτρια πέσει κατὰ πρόσωπον τῆς πρῶ-
τῆς τῶν μαθητῶν τῆς ἐστραμμένης πρὸς αὐτήν.

Αἱ πρῶται κινῶνται ἐν βήμα εἰς τὰ ἐμπροσθεν, καὶ
πέθονται εἰς τὰ ἀριστερὰ τῶν ἰδίων των ἐρημνευτῶν
σπένδονται καὶ αὐτὰ πρὸς τῆς μαθητριάς.

ΜΑΘ. ΠΛΕΙΣΜΑΤΟΣ

38 Διά να γίγη ή δια-
νομή των εις άμοι-
βήν γραμματίων,

39 Διά να εύρωσιν εις
τον ζόγον αι πρώ-
ται μαθήτριαι (12),

ΜΑΘΗΜΑ ΚΕΝΤΗΜΑΤΩΝ

40 Διά να αναδύσιν
αι έρμηνεύτριαι των
κεντημάτων και έν
κεντημάτων εις τά
θρανα,

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ.

* έν σύρμα.

έν κτύπημα κώδο-
νο.

Έρμηνεύτριαι των
κεντημάτων! και έν
κωδώνισμα.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.

Η γενική πρώτοσχος ύπέχει και διανέμει τά εις άμοι-
βήν εύσημα, και έρωτά την έρμηνεύτριαν άν τά σακκούλια
και τά εις αυτά είναι σωστά, και ή μόν Γενική Πρωτό-
σχος πρώτον έρωτά σωστά; ή δέ έρμηνεύτρια εάν ήναι
σωστά, αποκριθεταί γαί. ή τήσ αναφέρει την έλλειψιν.

Αί πρώται έμβαινουν εις τους τόπους των, αι έρμηνεύ-
τριαι αποδέχονται τά σημεία των και των πρώτων τά ση-
μεία (έγκλίτια) εις τους τόπους των.

Άμα εκφωνηθή ή λέξις Έρμηνεύτριαι! αύται μεταβαί-
νουν μετά των συμβόλων των, και στέκεται πάσα μία εις
τό άκρον του θρανού το άντίθετον του πινακωστάτου, και
χρουομένου του κώδωνος άπειρούν μεταξύ των γραφείων
κατά γραμμην, και φθάνουσαι εις το άλλο άκρον αναβαί-
νουσιν επί των ιδίων των θρανίων, πλησίον των πινακο-

41 Διά να σταφώσιν
αι μαθήτριαι προς
το μέρος προς ο
μέλλον να προπα-
τήσωσι.

42 Διά να εξανέμ-
βωσιν εις τά θρανα
και να συστήσωσι
τάς κλάσεις των
κεντημάτων,

43 Διά να παύσωσι
το βάδισμα και να
σιωπήσωσι,

44 Διά να σταφώσιν
και μαθήτριαι προς
την γενικην πρωτό-
σχολον,

στατών σφέρουσι δε τους αριθμούς των τηλεγράφων προς
το μέρος των γραφείων όθεν θα έρχωνται αι μαθήτριαι.

Αί μαθήτριαι κάμουν έν τέταρτον γήρου του σώματος
επί των δύο πτέρων των ποδιών των. άναγκον καταλόθουσαι
να καταλάβωσιν και ήσθε ένα άναλόθουσα ένα γούρμα ένα
να καταλάβωσιν και ήσθε ένα άναλόθουσα ένα γούρμα ένα

Αί μαθήτριαι έχουσαι τάς χείρας προς τά κάτω, βαδι-
ζουσι κατά τάξιν, οδηγούμεναι υπό των έρμηνευτριών των.
Αφήνουσι την γραμμην καθ' όσον φθάνουσιν εις τά θρα-
να τής ιδίας των κλάσεως (των κεντημάτων), όπου
έμβαινουν δια να συστήσωσι τάς κλάσεις των κεντημάτων.

Αί μαθήτριαι στέφουν προς το βάθρον, αι έρμηνεύτριαι
καταβαίνουν εκ των θρανίων και στέφουσιν ένταύτῳ προς
το βάθρον τους αριθμούς των τηλεγράφων.

ΜΑΘ. ΚΕΝΤΗΜΑΤ.

45 Διά νά ἐπιμασθῶσι καί νά ἐρωτησθῶσι καί νά ἀποκριθῶσι εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσι εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσι εἰς τὰς ἐρωτήσεις

46 Διά νά γινῆ ἡ προσευχή,

47 Διά νά προσκληθῶσιν αἱ εὐτακταί καί ἀτακταί, ἵνα ἔσονται ὡς εὐτακταί

48 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

49 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

50 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

51 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

ΠΡΟΣΤΑΓΜΑΤΑ.

Βλέπε τοὺς ἀριθμοὺς 12, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, καὶ 30. Ἴδε τοὺς ἀριθμ. 9, 10, 11.

* Ἐν σύριγμα.

Αἱ εὐτακταί! (ἀναγινώσκει ἡ γέν. πρωτόσχητος τῶν ὀνόματων) ἔπειτα αἱ ἀτακταί!

(ἀναγινώσκει καὶ τοὺς τὰ ὀνόματα).

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

(ἀναγινώσκει καὶ τοὺς τὰ ὀνόματα).

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.

Πᾶσα μία τούτων, ἀμα ἀκούσῃ τὸ ὄνομα τῆς, ἐξέρχεται τῶν γραφείων, καὶ αἱ μὲν εὐτακταὶ παρατάσσονται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ βήθρου, βραδέονται μὲ ἐν εὐσημον καὶ ἐπιστρέφου εἰς τοὺς τόπους των.

Αἱ ἀτακταὶ τάσσονται εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ βήθρου ὑπὸ τοῦ μακροπίνικτος καὶ μετὰ τὴν ἀναγνώσιν τῶν λοιπῶν μαθητῶν διακρίονται παρὰ τῆς διδασκαλοῦ, κατηγοροῦνται καὶ διὰ τὸ σφάλμα των παρὰ τῆς γενικῆς πρωτοσχητοῦ ὅπου ἐσημειώθη καθεμιά ἀπολογουμένη εἰς τὰς κατ' αὐτῶν κατηγορίας, καὶ αἱ μὲν ἀβλαῖ ἀπαλύονται, αἱ δὲ ἐνοχλαί

|| 28 ||

48 Διά νά ἐπιμασθῶσιν καὶ νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

49 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

50 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

51 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

52 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

53 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

54 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

55 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

56 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

57 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

58 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

59 Διά νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις καί νά ἀποκριθῶσιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις

Πρώτοι τῶν ἐνοχλαίων καὶ ἀβλαίων (14) καὶ ἐν κτήματι κωδωνος.

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

Ἐπειτα αἱ ἀτακταί!

τιμωροῦνται ἀναλόγως τοῦ σφάλματος των παρὰ τῆς διδασκαλοῦ.

Αὐταὶ ἀμα ἀκούσουσι τὸ Ἐμφηρῆται! καταβαίνουν ἐκ τῶν θρανίων καὶ στέκονται πλησίον τοῦ πινακοστατοῦ ὅπου εἰσπραμμένοι παρὰ τὸ βήθρου καὶ κρουμένου τοῦ κωδωνος, κινῶν ὄλαι, κατὰ γραμμὴν, διαβαίνουσι ἐμπροσθεν τοῦ βήθρου καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῶν γραφείων, κατατάσσονται καθεμιά εἰς τὴν ἰδίαν τῆς κλάσιν τῶν κεντημάτων.

Αὐταὶ ἐξέρχονται τῶν γραφείων καὶ στέκονται κατὰ γραμμὴν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τῶν πινακοστατῶν κρουμένου τοῦ κωδωνος, ἀπερνῶν ἐμπροσθεν τοῦ βήθρου, πηγάζουσι κατὰ τῆς ἰδίας ἐνοχλαίων καὶ ἀβλαίων τοῦ τηλεγράφου τῆς ἰδίας ἐνοχλαίων, ἡ ὁδοῦ, καὶ ἀναβαίνουσι ἐπὶ τῶν γραφείων στρέφουσαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ τηλεγράφου πρὸς τὰς μαθητῶνας, καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐνοχλαία ἢ ὁδοὺ συνίσταται ἀπὸ τὰς μαθητῶνας ὅπου εἶναι πλέον μακρὰν τοῦ σχολείου

|| 285 ||

50 Διὰ τὰ ὑπαγίωσιν αἱ μαθήτριαι εἰς τὰς κλάσεις τῶν ἐνοριῶν, πημα, κέδωνος.

Εἰς τὰς ἐνοριῶν! ἢ ὁδῶν! καὶ ἐν κτύπημα, κέδωνος.

51 Διὰ τὰ ὑπαγίωσιν αἱ μαθήτριαι κατ' ἐνορίας ἐκ τοῦ σχολείου, καὶ

Ἀν ἐνορία! ἢ ὁδῶν! Βα. ἢ ἐνορία! ἢ ὁδῶν! Γ. καὶ.

ἢ δὲ δευτέρα ἐνορία ἀπὸ τὰς πλέον πλησιεστέρας μαθητριάς παρὰ τῆς πρώτης εἰς τὸ σχολεῖον, ἢ δὲ τρίτη ἀπὸ τὰς πλέον πλησίον τῆς δευτέρας, καὶ οὕτω καθέξῃς.

Αἱ μαθήτριαι ἐξέρχονται ὅλαι ἀπὸ τοῦ μέρου τῶν τηλεγράφων διαδεγόμεναι ἢ μίᾳ κλάσει τῆς ἄλλης καὶ αἱ μὲν τῶν 4 πρώτων κλάσεων, ἀπὸ τὴν πρώτην ἕως τὴν τετάρτην, διαβάνουν ἔμπροσθεν τοῦ διαιμηίου γραφείου αἱ δὲ τῶν ἄλλων τεσσάρων, ἀπὸ τῆς Η'. ἕως τὴν Ε'. διαβαίνου ὀπίσθεν τοῦ τηλεγραφίου θρανίου τῆς ὁδοῦ. Ὅλαι ἐξαναεβαίνου ἀπὸ τοῦ ἀντικείμενον εἰς τοὺς τηλεγράφους μέρους, καὶ σχηματίζουσι τὰς τάξεις τῶν ἐνοριῶν ἢ ὁδῶν.

Εἰς κάθε προσκλισην ἐνορίας, ἢ γενικῇ πρωτόσχολος καὶ μνη ἐν κτύπημα κέδωνος (15), καὶ περιμένει ἕως ἂν ἀναγῶσιν αἱ μαθήτριαι τῆς ἐνορίας ὅπου προσκαλεσε ἐκ τοῦ

σχολείου ἔπειτα προσκαλεῖ τὴν ἀκόλουθον κατὰ ἐνοσίται ὅτι προσκαλεῖ πρώτας ν' ἀναχωρήσουν τῆς πρώτης ἐνορίας, κατόπιν τῆς δευτέρας καὶ οὕτω καθέξῃς κατ' αὐξοῦντα τῶν τηλεγράφων ἀριθμούς.

Ἐκάστη πρώτη ἐνορίας ἅμα ἀκούση τὸν ἀριθμὸν τῆς καταβαίνει τοῦ καθίσματος κρουομένου δὲ τοῦ κώδωνος, προπορεύεται ἔμπροσθεν τῆς πρώτης μαθητριάς τῆς, αἱ δὲ μαθήτριαι τὴν ἀκολουθῶσι κατὰ γραμμὴν καὶ ἀπερνοῦσαι ἔμπροσθεν τοῦ βάρου ἀποχαιρετοῦν τὴν διδάσκαλον φέρουσαι τὴν δεξιὰν χεῖρά των εἰς τὸ στῆθος, καὶ ἐξέρχονται ἐκ τοῦ σχολείου εἰς τὸ προαύλιον, ἐκεῖθεν συνοδεύονται πᾶσα μία εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κατὰ σειράν παρὰ τῆς πρώτης, ἢ ὅποια φροντίζει πάλιν τὸ πρῶτ' κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπὸ τὴν πλέον μακρὰν κατοικοῦσαν μαθήτριαν νὰ τὰς συνάξῃ βαθμηδὸν, νὰ τὰς φέρῃ εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ νὰ δώσῃ λόγον τῆς αἰτίας διὰ τὴν ὅποιαν θὰ λείψῃ τυχὸν μία μαθήτρια τῆς ἐνορίας τῆς τὸν ὅποιον λαμβάνῃ ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς ἀπούσης μαθητριάς.

Σημειώσεις τοῦ παρόντος Κεφαλαίου,

(Ἴδε ὑποσημ. Σελ. 267)

(1) Αἱ παροῦσαι διατάξεις τοῦ προμολίου μ' εἶδον ὅτι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι πολλὰ ἀναγκαῖα, διὴν ἡξυρῶν πῶς δὲν εἶναι σημειωμένα εἰς τὸν κανονισμὸν τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας τῶν γραμμάτων σημειοθεῖται δὲ ἐν-

ταύτα νομίζω ὅτι ἤθελεν εἶθαι καλὸν νὰ γίνονται καὶ πρὸ τῆς ἀρχῆς τῶν προκρινῶν μαθημάτων εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα τὰ φράσιμμένα τῶν ἀβρίμων καὶ κορασιῶν.

(2) Εἰς κάθε σχολεῖον προαίλιον προδιορίζεται τόπος κατατάξεως καὶ δύο μέτρα ὑψηλὰ εἰς τὸν τοῖχον τοῦ τόπου τούτου κερρῶνται καρρία, ἡ σημειώνονται σημεῖα τῶσα ὅσα γραφεῖται ἔχει τὸ σχολεῖον τὸ κάθε σημεῖον ν' ἀπέχη τοῦ ἄλλου 0, 75 δὲκ προδιορισμὸν θέσεων τῶν ἐρμηνευτριῶν ὅπου θὰ σταθῶσι, κρέμματα ἀπὸ τὸ κερρῶν δ' ἀριθμὸς τῶν κλάσεων τῶν Γραμμῶν ἐπὶ κεφλίον (Τενεῖ) ἢ Σανκθίου, γίνονται δὲ οἱ ἀριθμοὶ τῶν κλάσεων κινητοὶ, διότι πότε αὐξάνουν καὶ κατέχουν πολλὰ γραφεῖα καὶ πότε τ' ἀνά παλιὸν ἐλαττοῦνται αἱ μαθήτρια, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις ἀνάλογος ἀλλάζουσι θέσει οἱ ἀριθμοὶ πότε πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, καὶ πότε πρὸς τὰ ὀπίσθεν.

(3) Ὅσα προστάγματα φέρουν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀστερίσκον, γίνονται παρὰ τῆς διδασκάλου, τὰ δὲ ἄλλα παρὰ τῆς γενικῆς πρωτόσχόλου. Μετὰ τὰ προκλινεῖ (γυρτὰ) στοιχεῖα λέξεις ἢ φράσεις εἰς τὰ προστάγματα σημαίνουν ἐκφράσεις τοῦ διατάττοντος.

(4) Εἰς τὰ σχολεῖα ὅπου δὲν ὑπάρχει προαίλιον αἱ μαθήτρια ἀμέσως εἰσέρχονται εἰς τὸ διδασκῆριον καὶ κάθε μία παγαίνει καὶ κάθεται εἰς τὴν θέσει τῆς ἔχουσα τὰ νῦτα ἐφαρμμεμένα πρὸς τὴν καθέδραν ἕως νὰ δοθῇ τοῦτο τὸ σύριγμα τῆς διδασκάλου, τὸ ὅποιο ἄμμα ἀκούσουν, ἀνίστανται καὶ στέφουν πρὸς τὰς ἐρμηνευτριάς, υποτιθεμένου ὅτι ἤλθαν ταύτην τὴν στιγμήν ἐκ τοῦ προαίλιου καὶ διὰ τοῦ σύριγματος ἔπαυσαν τὸ βᾶδισμα. Ὅσῃν δὲ ὥραν κάθονται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ μαθήματος διὰ νὰ μὴν ἀτακτῶσι καὶ σιωπῶσι, μία ἐκ τῶν μαθητριῶν τῆς Η'. τῆς ἀναγνώσεως ἀναγινώσκει κἀνὲν ἠθικὸν ἢ θρησκευτικὸν εὐκατάληπτον βιβλίον πρὸς ὑπόκον αὐτῶν.

(5) Ὅπου δὲν ὑπάρχει προαίλιον, ἀναγκάζονται αἱ ἐρμηνευτρίαὶ ἐπὶ τῶν θρακιῶν εἰς τοῦτο τὸ κωδώνισμα καὶ ἐκτελοῦν τὰ λοιπὰ τὰ σημειωθέντα εἰς τὴν παρούσαν ἐκτέλεσιν.

(6) Εἰς τὰ σχολεῖα ὅπου δὲν ὑπάρχει προαίλιον γενομένου τοῦ παρόντος πρώτου σημείου αἱ μαθήτρια κρατοῦν καὶ δὲν καταβιβάζουν τὰς χεῖρας τῶν πρὶν ἐπιθεωρήσει ἢ διδασκάλος τὴν καθαριότητα μετὰ δὲ τὴν ἐπιθεωρήσει γίνεται τὸ δεύτερον σημεῖον καὶ τότε αἱ μαθήτρια φέρουν τὰς χεῖρας τῶν ἐπὶ τῶν γονάτων.

(7) Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν κορασιῶν ὅπου διδάσκονται χειροτεχνήματα, καθὲς κλάσις ἔχει διπλοῦς καταλόγους ὁμοίους καὶ κολλημένους ἐπὶ ἐνὸς σανδοπινακός, τούτων ὁ εἰς χρησιμεύει εἰς τὴν προκρινὴν πρόσκλησιν τῆς γραφῆς, καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὴν τῆς μετὰ μεταμβρίας τοῦ ραψίματος, ἐπειδὴ μία μαθήτρια εἰς ἄλλην κλάσιν ἠμπορεῖ νὰ γράφῃ καὶ εἰς ἄλλην νὰ ράπτῃ, ἐπομένως αἱ ἐρμηνευτρίαὶ πίπτουν εἰς σύγχυσιν καὶ δὲν δίδουν ὀρθὰς πληροφορίας, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἦναι διπλοὶ καὶ ἐπιγεγραμμένοι μετὰ τὰς λέξεις ὁ μὲν Γραφῆς, ὁ δὲ Ραψίματος, διὰ νὰ μὴν γενη λάθος.

(8) Ἡ γενικὴ πρωτόσχολὸς τοῦ ραψίματος χρεωται νὰ εἰσέλθῃ μετὰ τῆς διδασκάλου εἰς τὸ διδασκῆριον, νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὅλοι αἱ σακκούλαι τοῦ ραψίματος καὶ τὰ λοιπὰ κινητὰ πράγματα ἦναι εἰς τὸν τόπον τῶν, νὰ προσετοιμάξῃ τὰ ἀναγκαῖα ὅπου θὰ τὴν χρειασθοῦν εἰς τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος, νὰ προσκαλῇ τὰς ἐρμηνευτριάς εἰς τὸ προαίλιον ἐν τέταρτον τῆς ὥρας πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν εἰς τὸ διδασκῆριον, νὰ σημειώσῃ τὰς ἀπουσίας, καὶ νὰ ἐκλέγῃ παραπληρωματικὰς εἰς τὸν τόπον τῶν, τοῦτο πρέπει νὰ κίχῃ καὶ διὰ τὰς βοηθούς, ν' ἀρχίσῃ τὴν παράδοσιν εἰς τὴν διορισμένην ὥραν, μένουσα εἰς τὸ βᾶθρον καὶ δίδουσα τὰ ἀναγκαῖα προστάγματα ἐν ὄντι διαρκεῖ τὸ μαθημα τοῦτο τοῦ ραψίματος νὰ προτέχῃ τὰς ἐρμηνευτριάς ἂν ἐκπληρῶσιν ἀκριβῶς τὰ χρέη τῶν, σιωπῆλως, καὶ εὐτάκτως, καὶ νὰ διορθῶν τὰς κακὰς, σημειοῦσα αὐτὰς καὶ τὰς καλὰς μαθήτριας ὁμοῦ δὲ καὶ τὰς ἀπροσέκτους ἐπὶ τενὸς ἀσβακίου, καὶ νὰ λαμβάνῃ καὶ τὰς περὶ τούτων σημειώσεις τῶν ἐρμηνευτριῶν. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ μαθήματος, ἀφ' οὗ αἱ μαθήτρια ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὰ ἡμικύκλια, σηκῶσι τὰ ραψίματα τῆς Η'. καὶ τὰ ἀποθέσι ὅλα ἐντὸς πανερίου εἰς τὸ βᾶθρον, καὶ ἔπειτα ὑπάγει εἰς τὴν ἰδίαν τῆς κορασιῶν τοῦ πλεξίματος.

(9) Ἡ ἀ. κλάσις τοῦ πλεξίματος ἀρχίζει ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ τῆς διδασκαλικῆς καθέδρας πρώτον ἡμικύκλιον, δηλ. τὸ πρὸς τοὺς πινάκους τῶν γραφείων τείχος, καὶ προχωροῦν πρὸς τὰ κάτω ἀλλήλοδιαδύχως αἱ κλάσεις εἰς τὰ ἡμικύκλια ἕως οὗ καταστῶ νὰ ἦναι τὰ ἡμικύκλια τῆς Η'. τὰ τελευταῖα τὰ πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς διδασκαλικῆς καθέδρας.

(10) Αἱ ἐρμηνευτρίαὶ καθὼς καὶ αἱ μαθήτριαὶ δὲν οπισθοθετοῦσι ποτὲ, δηλ. δὲν περιπατοῦσιν οπισθὸκύκλια.

(11) Αἱ μαθήτρια ἐξερχόμεναι ἀπὸ τὰς κλάσεις τοῦ ραψίματος ἐκ τῶν θρακιῶν δὲν σχηματίζουσι τὰς τοῦ πλεξίματος, πάλιν εἰς αὐτὰ ὡς γίνονται ἀπὸ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Περὶ τῶν πρωτοσχολισαῶν.

Αἱ πρωτοσχολίσαι εἶναι κοράσια ἐκλεγόμενα μετὰ τῶν ἀξιωτέρων μαθητριῶν τοῦ σχολείου, διὰ νὰ διδάσωσι τὰς μαθητριάς των. Ἀνάγονται δὲ εἰς δύο τάξεις· αἱ μὲν εἶναι γενικαὶ πρωτοσχολίσαι, διοικοῦσαι ὅλον τὸ σχολεῖον ὑπὸ τῆν ἐπιστάσιν τῆς διδασκάλου· αἱ δὲ εἶναι μερικαὶ αἱ ὁποῖαι καλοῦνται ἑρμηνεύτριαι καὶ εἶναι ὑποκειμεναὶ εἰς τὰς ἀνωτέρω διδάσκαυσι ἢ ἐπιστατοῦσαι μίαν κλάσιν ἢ ἓν μόνον τμήμα. Τέλος αἱ ἑρμηνεύτριαι αὐταὶ ἑρμηνεύουσιν ἢ εἰς τὰ θρανία ἢ εἰς τὰ ἡμικυκλίαι· ἐκ τούτου προσέρχεται ἡ διαίρεσις αὐτῶν εἰς ἑρμηνευτριάς τῶν γραφείων καὶ εἰς ἑρμηνευτριάς τῶν ἡμικυκλίων.

Αἱ γενικαὶ πρωτοσχολίσαι εἶναι ἕξ, δύο τοῦ βραβύματος, δύο τοῦ πλεξίματος καὶ δύο τῶν κεντημάτων αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουν ἀνὰ μία εἰς καθὲν τούτων τῶν μαθημάτων ἡμέραν παρ' ἡμέραν. Αὐταὶ δὲ ἐπειδὴ πρέπει νὰ ἠξέρωσι κάλλιστα τὰ χειροτεχνήματα, εἰς τὰ ὁποῖα διορίζονται νὰ ὀδηγῶσι τὰς ὑποκειμέναις ἑρμηνευτριάς, ἐκλέγονται μετὰ τῶν προκομμενιστέρων ἀξιωτέρων καὶ φρονιμωτέρων τῆς ἱ. κλάσεως ἐκάστου μαθήματος; (1).

(1) Εἰς τὰ μικρὰ σχολεῖα ὅπου ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητριῶν εἶναι μικρὸς ἀπὸ τοῦ ἕξ γενικῶν πρωτοσχολισαῶν εἶναι καὶ νὰ διορίζονται μόνον

ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑρμηνευτριῶν εἰς τὸ βραβύματι καὶ κεντηματι κρέμεται ἀπὸ τὰς κλάσεις ὅπου ἔχει καθὲν τούτων τῶν μαθημάτων, ἔχουσαι καὶ συμβοηθούς τόσας ὅσας γραφεῖα ἔχουν τὰ θρανία, ἐκτὸς τοῦ ἐδικοῦ τῶν καθίσματος, ἐκλεγόμενης ἀπὸ τὰς ἀξιωτέραις τῶν κλάσεων.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑρμηνευτριῶν τῶν ἡμικυκλίων ἐξορίζεται ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν δηλ. τῶν ἡμικυκλίων ὅπου ἔχει τὸ σχολεῖον τὰ ὁποῖα πάντοτε εἶναι περισσότερα τῶν ὀκτώ.

Εἰς κάθε κλάσιν τοῦ βραβύματος καὶ κεντημάτων καθὼς καὶ εἰς κάθε ἡμικύκλιον τοῦ πλεξίματος διορίζονται ἀπὸ δύο ἑρμηνεύτριαι διὰ νὰ ἀλλάττον ἡμέραν παρ' ἡμέραν.

Ἡ διδάσκαλος ἐκτὸς τῶν τακτικῶν τῶν ἀνω ἀναφερομένων ἑρμηνευτριῶν πρέπει νὰ διορίξη καὶ ἐκτάκτους μερικὰς ἑρμηνευτριάς ἐκ τῶν αὐτῶν κλάσεων τῆς Ζ΄. — Ἡ κάθε μαθήματος, διὰ νὰ ἐκπληροῦν τὰ χρεῖα τῶν ἑρμηνευτριῶν κατὰ τὰς ἡμέρας ὅπου πρέπει νὰ ἐκτελέσουν τὰ τῆς ὑπηρεσίας των καὶ αὐταὶ ἄλλοτερον ἀπὸ τὸ σχολεῖον τοῦτο πᾶσα διδάσκαλος ἀνεύκτως πρέπει νὰ τὸ ἐνεργῆ, διότι λανθάνεται ἂν ὑποθέσῃ, ὅτι τὴν ἀπουσίαν τῆς ἑρμηνευτριάς ἐμπορεῖ νὰ τὴν ἐκπληρῆ ἢ συναιτέρα τῆς, ὄχι! διότι αὐτὴ ἐὰν λείψῃ πολλὰς ἡμέρας τότε δὲν ἔμπορεῖ εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἢ συναιτέρα τῆς νὰ ἐκπληροῖ τὰ χρεῖα τῆς, διότι ἀδικεῖται,

δύο ἐκ τῶν μαθητριῶν ἐκείνου τῆς ἱ. κλάσεως τῶν ὑπερτεροῦτων ἀπὸ ὅσας τὰς ἄλλας εἰς τὰ χειροτεχνήματα, τὴν ἀξιώτητα καὶ φρονιμότητα, καὶ νὰ ἐπιστατοῦν ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐκπληροῦσαι τὰ χρεῖα τῆς γενικῆς πρωτοσχολοῦ εἰς ὅλα τὰ χειροτεχνήματα.

καὶ ἐν ταύτῃ γεννῶνται παράπονα· ἀλλ' ὅταν ὑπάρχουν ἑκτακτοὶ ἐρμηνεύτρια λαμβάνει μίαν ἐκ τούτων, τὴν ὁποίαν διορίζει προτωρινῶς· καὶ ἐκπληροῖ αὐτὴ τὰ χρέη τῆς ἀπουσίας μετὰ τῆς τακτικῆς ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἕως εἰς τὴν ἐπιστροφὴν ἐκείνης εἰς τὸ σχολεῖον.

Περὶ τῶν λοιπῶν χρεῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς πρωτοσχόλους καθὼς καὶ περὶ ἐξετάσεων περὶ βραβεύσεων καὶ ποινῶν, περὶ τῆς εὐταξίας ἐν γένει, περὶ τῶν χρεῶν τῆς διδασκαλίου, καὶ περὶ ὀργανισμοῦ νέου σχολείου, μὴ διαφέροντα παντελῶς ἀπὸ τῶν ὀργανισμῶν τῶν σχολείων τῶν ἀρρένων τὸν περὶ τὰ γράμματα καταγιγόμενον, παραπέμπομεν πᾶσαν διδασκαλον νὰ παρατηρήσῃ τὰ κεφάλαια *ι. ια. ιγ. ιδ. και ιε.* τῆς μεταφράσεως τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ Σαραζίνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Περὶ καταστάσεων.

Τὰ κατάστιχα τῶν χειροτεχνημάτων εἶναι τὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα χρησιμεύουσι καὶ εἰς τὰ γράμματα (βλέπε μεταφρασίν ὁδ. Σαραζ. Κεφ. *ιβ'.*) μετὰ τὰς ἀκολουθούτους παρατηρήσεις εἰς τὸ καθ' ἓν ἀπὸ αὐτά.

Α. *Γενικὸν μαθητολόγιον*· τοῦτο δὲ ἀπαράλλακτον μετὰ τῶν γραμμάτων ἢ κρατεῖται ἰδιαιτέρως ἀπὸ αὐτῶ, ἢ προσκολλῶνται εἰς τὸ τέλος ἐκείνου καὶ αἱ τρεῖς σῆλαι διηρημέναι εἰς δὲ κλάσεις καὶ φέρουσι ἢ μὲν πρώτη τὴν ἐπιγραφὴν *Ράψιμον*,

ἢ δὲ δευτέρω *Πλέξιμον*, καὶ ἢ τρίτῃ *κεντήματα*, φέρουσι καθε μία τούτων ὑποκάτω τοὺς αὐξοντας ἀριθμοὺς τῶν μερικῶν σῆλων τῶν ὁκτὼ κλάσεων ἀπὸ τὴν πρώτην ἕως εἰς τὴν ὀγδόην.

Β΄. *Μηριαῖοι κατάλογοι*· καὶ αὐτοὶ ὄντες ἀπαράλλακτοι φέρουσι ἐπιγραφὴν *κατάλογος προσκλήσεως τοῦ ραψίματος τῆς δευτέρας κλάσεως* καὶ κολλῶνται ὅπισθεν τῶν σανίδων πινάκων τῶν καταλόγων τῆς γραφῆς, ἢ δὲ μετὰ μεσημβρίαν πρόσκλησις τῶν μαθητῶν γίνεται εἰς αὐτὰς παρὰ τῶν ἐρμηνευτριῶν, διότι οὕσαι αἱ μαθήτρια κατατεταγμένα εἰς τὰς κλάσεις τοῦ ραψίματος εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμουν πρόσκλησιν εἰς τοὺς καταλόγους τῆς γραφῆς, ἐπειδὴ μίαν μαθήτρια ἤμπορεῖ εἰς ἄλλην κλάσιν νὰ γράφῃ καὶ εἰς ἄλλον νὰ ράπτῃ.

Γ΄. *Κατάστιχον τοῦ ἐκ τῆς προσκλήσεως προκύπτοντος*. Εἰς τὸ αὐτὸ κατάστιχον τῆς προσκλήσεως τοῦ προκύπτοντος τῆς πρώτης λαμβάνεται καὶ τὸ προκύπτον τῆς μετὰ μεσημβρίας προσκλήσεως· ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν· ἐπειδὴ οἱ ἀριθμοὶ τῶν μαθητῶν ἐκαστῆς κλάσεως δὲν θὰ συμφωνοῦσι τῆς πρώτης μετ' ἐκείνου τῆς μετὰ μεσημβρίας ἐνοεῖται, ὅτι τὸ προκύπτον τὸ μὲν πρῶτ' ἐλήφθη ἀπὸ τοὺς καταλόγους τῆς προσκλήσεως τῆς γραφῆς, τὴν δὲ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ ἐκείνου τοῦ ραψίματος.

Δ΄. *Πίνακες κατατάξεως* χρειάζονται δύο ὅμοιοι μετὰ ἐκείνου τῆς ἀναγνώσεως ἀριθμητικῆς κλπ. διὰ τὸ πλέξιμον καὶ κεντήματα πρὸς κατάταξιν τῶν κλάσεων τῶν μαθημάτων τούτων· διὰ τὸ μάθημα τοῦ ραψίματος κρίνεται περιττὸς τοιοῦτος κατάλογος, διότι ἡ κατάταξις

Ἐκαστος πολίτης τρέχει

Τοῦ θιάσου σου μετέχει

Μ' ἄνθη στρόνει τὴν ὁδὸν σου

Κ' εὐλογεῖ τὸν ἐρχομὸν σου.

Χαῖρε Βασιλεῦ Ἑλλάδος!

Χαῖρε σύνθρονε Παλλάδος!

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΝ.

Βλάστημα τοῦ Ὀλδεμβούργου

Μ' ἀρετὰς διηνησιμένον

Εἰς τὴν γῆν τὴν τοῦ Λυκούργου

Τώρα μεταφυτευμένον

Ἡ πατρίς σου σὲ θαυμάζει

Ὡς σοφὴν καλὴν κ' ὠραίαν

Κ' ἡ Ἑλλάς εἰς σὲ κυτᾶζει

Ὡς Βασίλισσάν τῆς νέαν

Χαῖρε Ὀλδεμβούργου κ. λάδος!

Χαῖρε Ἀρασσα Ἑλλάδος!

Ὄταν τὸν ἄβρὸν σου πόδι

Εἰς τὴν γέφυραν πατήσης

Καὶ κατὰ χυτον μὲ ῥόδα

Τὴν ὁδὸν περιπατήσης

Μὲ ἀλαλαγμοὺς τὸ πλῆθος

Μ' εὐφημίας θέλει τρέχει

Καὶ τὸ Σεβαστόν σου εἶδος

Ἡ χαρὰ θέλει κατέχει

Χαῖρε Ὀλδεμβούργου κ. λάδος!

Χαῖρε Ἀρασσα Ἑλλάδος!

ΠΡΟΣ ἌΜΦΟΤΕΡΟΥΣ.

Ζεῦγος ἱερῶν Ἀνάκτων

Ἡ λαμπρὰ αὕτη ἡμέρα

Πλήρης ἡδονῶν ἐκτάκτων

Λήθης εἶναι ἀνωτέρα

Ὅλοι Σᾶς προῦπαντῶσι

Κ' εὐχονται ἀπὸ καρδίας

Νὰ σᾶς διαιωνισθῶσιν

Αἰ τιμαὶ τῆς Βασιλείας

Χαῖρε Βασιλεῦ Ἑλλάδος!

Χαῖρε Ὀλδεμβούργου κ. λάδος!

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ,

Ἄγγελια.

Δὲν εἶναι νομιζῶ, κάνεις Ἕλληνα, ὅστις ἀφοῦ ἐγύθη καὶ ἀκρῶ δακτύλῳ, τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχη προχείρους εἰς ἀνάγνωσιν τὰς σοφὰς γνώμας τῶν ἀθανάτων προγόνων μας, ἐκ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ἔλαβον τὰς στερεὰς βάσεις πῶν ἡ ἠθικῆ, ἡ πολιτικῆ, αἱ νομοθεσίαι, καὶ αὐτὴ ἡ φιλοσοφία τοῦ νῦν πειφωτισμένου Κόσμου.

Ἰπὸ τοιαύτης ἐπιθυμίας κινούμενος κ' ἐγὼ τῆς νεανικῆς μου ἡλικίας, ὅποιονδήποτε ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν σύγγραμμα, ἢ ποίημα ἀνεγίνωσκον, συνέλεγον ἐξ αὐτοῦ ὅσα ἀπήντων ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ ἀξιώματα καὶ παραγγέλματα, ἐν γένει πᾶν ὅ,τι μ' ἐφαίνετο διδασκτικὸν τῆς τέχνης τοῦ βίου, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία μου αὕτη δὲν ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ εἰς μόνον τὸ νὰ τὰ συλλέξω καὶ νὰ τὰ φυλάττω εἰς τὸ κιβώτιόν μου, ἔκρινα χρέος μου καὶ νὰ τὰ ἐκδώσω διὰ τοῦ τύπου χάριν τῆς πρὸς τὴν παιδείαν ὀργώτης καὶ συναγωνιζομένης Ἑλληνικῆς Νεολαίας.

Ἡ συλλογὴ αὕτη περιέχει ἀληθῶς τὸ πνεῦμα τῶν ἐπισημωτέρων Ἀρχαίων Φιλοσόφων, Ποιητῶν, καὶ Ῥητόρων Ἑλλήνων, ἰδίως ἐνὸς ἐκάστου καὶ μὲ σημειώσιν πόθεν ἀπεσπάθη ἕκαστον γνωμικὸν ἀξίωμα, παραγγέλμα, ἢ ἀπόρρηγμα, διὰ νὰ δύναται ὁ ἀναγνώστης, ὅταν ἔχη ἀνάγκην, ν' ἀνατρέξῃ εἰς τὴν πηγὴν πρὸς ἐντελεστέραν κατάληψιν τῆς

ρήσεως· εἰς δὲ τὸ τέλος θέλει ἔχη ἀλφαριθμητικὸν Πίνακα ὄλων τῶν ἀντικειμένων, εἰς τὰ ὅποια περιεφύονται αἱ ῥήσεις τῶν σοφῶν, καὶ σύντομον λεξικὸν ἐξηγητικὸν τῶν δυσσημάτων λέξεων καὶ φράσεων.

Μὲ τὴν πεποιθήσιν λοιπὸν, ὅτι ἡ συλλογὴ αὕτη θέλει φανῆ ἡ χρησιμὸς εἰς ὄλους τοὺς πεπαιδευμένους καὶ τοὺς σπουδάζοντας ὁμογενεῖς ἤρχησα τὴν ἐκδόσιν τῆς μὲ ἐν φυλλάδιον περιέχον τὰ τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλους ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ ἀξιώματα, παραγγέλματα, καὶ ἀποφθέγματα, τὸ ὅποιον θέλει συνοδεύσει τὴν παρῶσαν ἄγγελίαν ὡς δείγμα διὰ νὰ δυνηθῇ ἕκαστος νὰ γνωρίσῃ ἐξ αὐτοῦ ὅποιον τρόπον ἀκολούθησα εἰς τὴν συλλογὴν, καὶ ἂν προκύπτῃ ἐξ αὐτῆς ὠφέλειά τις.

Μὴ ἔχων δὲ ἴδια μέσα νὰ ἀποπερατώσω τὴν ἐκδόσιν ὅλης τῆς συλλογῆς, ἐξαιτούμαι τὴν Συδρομὴν τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος φιλοκάλων καὶ φιλομουσῶν ὁμογενῶν.

Ἡ ἐκδόσις θέλει ἐξακολουθήσει κατὰ φυλλάδια ἴσα μὲ τὸ πρῶτον καὶ τιμώμενα διὰ τοὺς Συδρομητὰς ἀνά λεπτὰ πεντήκοντα, τὸ δὲ ὅλον τοῦ βιβλίου θέλει σῆκνεῖσθαι ἀπὸ δέκα περίπου φυλλάδια.

Ἡ συδρομὴ θέλει πληρῶνεσθαι συγγράμω με τὴν παραλαβὴν ἐκάστου φυλλαδίου εἰς τοὺς ἐγγειρίζοντας αὐτὸ. Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν συδρομητῶν θέλουσιν καταχωρηθῆ εἰς τὸ τέλος τοῦ τελευταίου φυλλαδίου.

Ἐν Ἐρμούπολει τῆς Σύρου τὴν 9 Ἰουλίου 1839.

Ὁ Ἐκδότης

Σολομῶν Νικολαΐδης Κύπριος

Τῆς ἀνωτέρω ἀναγγελλομένης συλλογῆς ἔχομεν πρό ὀφθαλμῶν τὸ πρῶτον φυλλάδιον ἐκδοθὲν ἤδη ἐν ἐρουπόλει ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ κ. Γ. Μελισταγοῦς. καὶ περιέχον τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους πολιτικά καὶ ἠθικά γνωμικὰ παραγγέλματα. Τὸ βιβλίον, ὡς ἀναγγέλει καὶ ὁ ἐκδότης, θέλει εἶσθαι ἐν πρόχειρον εὐρετήριον τῶν γνωμικῶν καὶ τῶν ἀποφθεγμάτων ὄλων τῶν Ἀρχαίων τῆς Ἑλλάδος ποιητῶν καὶ φιλοσόφων καὶ Ῥητόρων, καὶ ἐπομένως χρησιμώτατον καὶ εἰς τοὺς πεπαιδευμένους καὶ εἰς τοὺς καταγινόμενους εἰς τὴν ἐκπαίδευσίν των νέους οὔτινες πρέπει νὰ ποτισθῶσιν κυρίως μὲ τὰ νόματα τῆς πατρῴου φιλοσοφίας, καὶ νὰ κανονίσωσι τὸν κοινωνικὸν αὐτῶν βίον μὲ τὰ παραγγέλματα τῶν σοφῶν προπατέρων των. Ἐνεκα τούτου θεωροῦμεν τὴν συλλογὴν ταύτην καὶ τὴν συζήνομεν εἰς τοὺς ἑλληνοδιδασκάλους καὶ δημοδιδασκάλους ὡς ἀναγκαιοτάτην καὶ ὠφελιμωτάτην. Διότι ἀναγινώσκοντες καὶ μελετῶντες συχνάκις τὰ εἰς αὐτὴν περιεχόμενα παραγγέλματα, ὄχι μόνον θέλουσιν ρυθμίζει τὸν ἴδιον αὐτῶν βίον καταλλήλως πρὸς τὸ ὅποιον ἔχουσι ἐντιμον ἐπάγγελμα, ἀλλὰ προσέτι θέλουσιν λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ διδάσκωσι τοὺς μαθητὰς καὶ ν' ἀναπτύσσωσι τὰς ἠθικὰς ἰδέας καὶ ἐξῆς αὐτῶν κατὰ τὰ σοφὰ παραγγέλματα τῶν σοφῶν προγόνων μας, εἰς τὴν κατάληψιν καὶ πράξιν τῶν ὀποιῶν τὰ σημερινὰ ἐξευγενισμένα ἔθνη χρεωστοῦν τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰς ὁποίας ἔχουσι πολιτικὰς ἀρετὰς.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΕΔΕΥΣΙΣ,

(Συνέχεια ἴδε σελ. 238.)

Ἡ παιδεία πρόξενος εὐδαιμονίας

Ἄλλ' ἡμεῖς, λέγετε, εἴμεθα πτωχοὶ ἄνθρωποι, καὶ τὸ χειρότερον ἐλπίδα δὲν ἔχομεν νὰ πλουτήσωμεν· διότι εἴμεθα πολλοί, γῆν ἔχομεν ὀλίγην, καὶ προσέτι συγκοινωνίαν μὲ τὸν ἐπίλοιπον κόσμον δὲν συγχωρεῖ σχεδὸν ἡ θέσις μας ἀμύμικν. Ναι, τῶνόντι εἴμεθα πτωχοί· ἀλλὰ πόθεν πηγάζει ἡ πτωχεία μας; Ὅχι ἀπὸ τὴν παράμερόν μας τοποθεσίαν μόνον, ὄχι ἀπλῶς ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀπαιδευσίαν. Ἀμάθεια καὶ ἀδράνεια, ἀδιαφορία καὶ ἀσυλλογισίαι, ὀκνηρία καὶ ἡ τούτων ἀκόλουθος κακὴ διαγωγή, ἰδοὺ φίλοι μου τὰ ἀληθῆ αἴτια τῆς πενίας μας. Στρέψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀλόγυρά σας· καὶ θέλετε πληροφορηθῆν, ὅτι ὅπου ἄγνοια, ἐκεῖ καὶ πενία· ὅπου νοητικὴ βελτίωσις, ἐκεῖ καὶ εὐδαιμονία· ἐπιθυμεῖτε νὰ παύσῃ ἡ πτωχεία; ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐξορίσῃτε τὴν ἀμάθειαν καὶ νὰ φροντίσῃτε ὑπὲρ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαίδευσως τῆς νεολαίας.

Παραπονεῖσθε ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ὑπερηύξωσαν τῆς κοιλιάδος μας οἱ κάτοικοι· καὶ συχνὰ ἐρωτᾶτε μὲ πολλὴν ἀπορίαν ποῦ νὰ εὕρωμεν γῆν ἀρκετὴν νὰ θρέψῃ τόσον πλῆθος ἀνθρώπων. Κυττάζετε ἀδελφοί μου ἔσω, εἰς τὰς νοητικὰς διαθέσεις, δυνάμεις, καὶ προτερήματα τῆς νεολαίας. Αὐτοῦ εὐρίσκομεν γῆν παντάσῃν ἡμελημένην ἥτις ἐὰν καλλιεργηθῇ, καὶ φυτευθῇ, καὶ σπαρθῇ μὲ ὄλην τὴν δυνα-

τὴν ἐπιμέλειαν, θέλει ἀναμφιβόλως δάσει ἐν καιρῷ τοὺς καλλίστους καὶ θαυμάσιους κερπούς. Οὕτω θέλομεν ἀποκτηθεῖν κεφάλαιον ἀναφαιρέτων, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν παρομίαν μας, δὲν ἐμπορεῖ οὔτε νὰ πετάξῃ οὔτε νὰ καῖ. Ὅσον καλῆτερα διδάσκονται οἱ παῖδες εἰς τὰ σχολεῖα, ὅσον καθαρῶτερα μανθάνουσι νὰ διαλογίζονται, ὅσον περισσότερον καλλιεργεῖται τὸ λογικόν, ἡ χεῖρ, ὁ ὀρθακλῆς καὶ τὸ ὠτίον, τόσο ταχύτερα θέλει ἀποδιωθῆναι ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀδράνεια, καὶ ἡ νοητικὴ ὀκνηρία· καὶ τόσο θαυμάσιωτερα θέλουσι προικισθῆναι μὲ πᾶν τὸ χρειώδες πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιγείου τῶν εὐδαιμονίας. Ξηστευόμενοι τότε, δὲν θέλουσι ἔχει πλέον νὰ ἐνασχολῶνται, ὡς τώρα εἰς αὐτιδιανά καὶ χαμερπῆ ἐπιτηδεύματα· ἀλλὰ διὰ τῆς ἰκανότητος καὶ χρηστότης αὐτῶν ἀναισθητοῦ θέλουσι προχωρεῖν εἰς ὑψηλοτέρας καὶ σημαντικώτερας θέσεις, ἐντίμου, εἰς ἐκκεντρικὰ καὶ ὠφελίμους εἰς τὴν πατρίδα τῶν.

Ἡ παιδεία προετοιμάζει διὰ τὰ τῆς θρησκείας.

Ἄλλ' ἡ μεθοδικὴ καὶ πλήρης ἐκπαίδευσις ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον διὰ τὰ πρῶτα καὶ σωματικά, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ αἰὼνικα καὶ ψυχικὰ συμπερόντα τῆς νεολαίας.

Περὶ τοῦτου, αὐτὸς ἐγὼ, ὁ εἰς διάστημα τριῶν τετάρτων διδάσκων τῶν ἐκκεντρικῶν τεχνῶν, δύναμαι βεβαίως νὰ μαρτυρήσω. Πιστεύσατέ με λοιπὸν, ἀδελφοί μου, ὅτι δυσκολώτατον εἶναι νὰ διδάξῃσιν οἱ νέοι τὰ ὑψηλὰ δόγματα τῆς θρησκείας, καὶ νὰ λάβωσι κατὰ τὴν ψυχρῶν ἐννοίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ λόγου αὐτοῦ, ἐάν ἡ γῆ εἰς τὴν ὁποίαν ἐστὲν οἱ σπόροι τοῦ εὐαγγελίου, ἀκαλλιέργητος οὕτως

καὶ ἀπαρασκευαστος, ὁμοιάζει σκληρὸν μονόπατιον, ὅπου σπῆρος δὲν δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ.

Ἄλλ' ἐάν, ἐκ τοῦ ἐναντίου, γίνεται μεθοδικῶς ἡ διδασκαλία, — ἐάν, ἀντὶ νὰ καταβαρύνεται ἡ μνήμη ἀπὸ τύπους καὶ λέξεις ἀκατανοήτους, ἐξυπνᾶται ὁ νοῦς, καὶ ὀδηγεῖται ὑπὸ ἀρμοδιῶν γύμνασμάτων εἰς τὸ δικεκριμένως καὶ ὀρθῶς συλλογίζεσθαι. — ἐάν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων ἐμπνέονται τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ καλοῦ. — ἐάν διευθύνεται τὸ ὄμμα εἰς τὰ πνευματικὰ τῆς δημιουργίας φαινόμενα ἀπειροῦ δυνάμεως καὶ σοφίας καὶ ἀγαθότητος ἔχνη. — ἐάν, ἐπιμελῶς ἀναγιγνώσκοντες τὰς Ἁγίας Γραφὰς φέρωνται εἰς κατάληψιν τῶν εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην ὁδῶν τῆς Προνοίας, μάλιστα δὲ τῆς διδασκαλίας, τοῦ παραδείγματος, καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. — ἐάν ὅλα ταῦτα δὲν ἀμελῶνται, δύναται βεβαίως πολλὴ εὐκολώτερα νὰ μεταδίδῃ ὠφελίμον θρησκευτικὴν διδασκαλίαν ὁ εὐαγγελικὸς ποιμὴν, καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Θεοῦ διαπερνᾷ βαθύτερα εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν. θέλει τότε δικαίως τρέφειν ἐλπίδας βεβαιώτερας νὰ φωτίσῃ αὐτοὺς, νὰ θερμαίνῃ τὰς καρδίας τῶν μὲ ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς πᾶν τὸ ἀληθὲς καὶ ἀγαθὸν νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὴν κλίσιν αὐτῶν εἰς τὸ ἐκτελεῖν τὰ Χριστιανικά τῶν καθηκόντων· καὶ νὰ τοὺς προετοιμάσῃ εἰς ἀπόλαυσιν τῶν παραμυθιῶν τῆς θρησκείας τῆς ὁποίας τόσο χρειάζομεθα ζῶντες, καὶ πολὺ περισσότερον ἀποθνήσκοντες.

Ἡ σπουδὴ τῆς μητρικῆς γλώσσης ἀναγκαῖοτάτη.

Ἄλλὰ νομίζετο, ὅτι ἐκ τῶν παραδιδόμενων μαθημάτων τιὰ σχεδὸν εἶναι περιττά.

Ποῦ λανθάνεσθε καλοί μου φίλοι, ἐάν φρονῆτε ὅτι ἡπαρδόσις τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς μητρικῆς γλώσσης ἡδύνατο ἀβλαβῶς νὰ λείψῃ ἀπὸ τὰ κοινὰ μας σχολεῖα. Ὅχι· ἡ σπουδὴ τῶν κλάδων αὐτῶν εἶναι μάλιστα ἀναγκαῖα, καὶ κατέχει τὸν πρῶτον βαθμὸν εἰς ὅλα τὰ Ἑλβετικά καὶ Γερμανικά διδασκῆρια. Τί σκοπεύωμεν, διδάσκοντες τοὺς παῖδας τὴν μητρικὴν γλῶσσαν; Σκοπεύωμεν νὰ συνηθίσωμεν αὐτοὺς εἰς τὸ προσέχειν, τὸ παρατηρεῖν, καὶ τὸ σκέπτεσθαι· εἰς τὸ μορφῶναι ὀρθὰς ἰδέας περὶ ὧν ὅσα βλέπου· εἰς τὸ διατάττειν τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν, καὶ εἰς τὸ ἐλευθέρως καὶ σαφῶς ἐκφράζειν αὐτοὺς Ἄφ' οὗ γυμνασθῶσιν οὕτω, θέλει συλλαμβάνειν ὀρθῶς πᾶν ὅ,τι ἀκούουν καὶ ἀναγινώσκουν. Ὅστις ἐδιδάχθη τὴν μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν δὲν στέκει ἀπλῶς χάσκων τοὺς εἰδήμονας ὅταν ὁμιλλῶσι χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοῆ. Ὅχι, ἀλλὰ καταλαμβάνει τὸ νόημα τοῦ λόγου των, καὶ δύναται ὀρθῶς νὰ κοινοποιῆ αὐτὸ εἰς ἄλλους.

Ὅστις ἐπαιδεύθη καλῶς τὸν κλάδον τοῦτον δὲν στέκει ὡς ξέανον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀκούων πολλὰ καὶ τίποτε μὴ καταλαμβάνων. Ὅχι, αὐτὸς ἀκολουθεῖ μετὰ προσοχῆς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἱερέως, καταλαμβάνει τὰ δόγματα τῆς θρησκείας, καὶ δέχεται καὶ φυλάττει αὐτὰ εἰς τὸν νοῦν του· τοιοῦτοτρόπως δὲ ἐναποταμιεύει θησαυρὸν θείας γνώσεως, τὸν ὁποῖον καὶ ἀδιακόπως ἐπανεξάνει διὰ σταθερᾶς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης.

Ἀλλὰ καὶ ἡ τέχνη αὐτὴ τοῦ ἀναγινώσκειν μήπως ἀξίζει τίποτε, ὅταν λείπῃ τῆς μητρικῆς διαλέκτου ἡ ἀκριβὴς γνώρισις; Τί σημαίνει τὸ ἀναγινώσκειν; Ὅχι ἀπλῶς τὸ διακρίνειν γράμματα καὶ συλλαβὰς, καὶ συνδέειν λέξεις,

ἀλλὰ τὸ ἐννοεῖν τὰς ἰδέας, ὅσαι περιέχονται εἰς βιβλία καὶ συγγράμματα· Διὰ τί ἀράγε διδασκόμεθα τὴν ἀνάγνωσιν; Ὅχι ἀπλῶς διὰ ν' ἀποκτήμεν τὴν μηχανικὴν εὐκολίαν τοῦ φηλατᾶν ἀπερισκέπτως τοὺς ἔμπροσθεν ἡμῶν κειμένους λόγους, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ὠφελώμεθα ὑπὸ τῶν ἀναγινώσκωμένων. Ἡ ἀνάγνωσις δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἐπιστήμη· εἶναι μόνον ὄργανον, χρήσιμον εἰς ἀπόκτησιν γνώσεων. Τὸν κορυφαῖον τοῦτον πάσης ἀναγνώσεως σκοπὸν ἐπιτυγχάνομεν τότε μόνον, ὅπότεν ἐνδυναμωμένοι εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν οἱ παῖδες γινώσκωσιν ὅσα ἀναγινώσκουσιν.

Ἐπίσης ἀναγκαῖα εἶναι τῆς γραμματικῆς ἡ σπουδὴ εἰς τοὺς μαθάνοντας τὴν τέχνην τοῦ γράφειν. Τί σημαίνει τὸ γράφειν; Ὅχι τὸ σχηματίζειν τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, ἀλλὰ τὸ φανερῶναι τὰς ἰδέας ἡμῶν ἐπὶ χαρτίου. Διὰ τί τάχα διδασκόμεθα τὸ γράφειν; Διὰ νὰ ἠμυρῶμεν νὰ συναλλάσωμεν τὰς ἰδέας ἡμῶν μὲ ἄλλους χωρὶς τῆς ζώσης φωνῆς τὴν μεσολάβησιν. Τὸ νὰ συνθέτωμεν λοιπὸν καὶ νὰ καταγράψωμεν τὰ νοήματά μας εἶναι ὁ πρῶτος σκοπὸς πάσης διδασκαλίας εἰς τὸ γράφειν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐπιτύχῃ τις, ὁ ὁποῖος δὲν ἐδιδάχθη βασιμῶς τὴν μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν. Οἱ μὴ λαβόντες ποτὲ τοιαύτην διδασκαλίαν ἐκθέτουν πολλάκις τόσον παράξενά καὶ τόσον συγκεχυμένα τὰς ἰδέας αὐτῶν, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ μντεῦγῃ τις τὸ νόημά των. Αὐτὸς ἐγὼ ὑποχρεώθην κάποτε νὰ πέμψω ἐπιστολὰς ὀπίσω πρὸς τοὺς συγγραφεῖς, — ἀνθρώπους ἀλλέως ὄχι βαρύνους — καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσω νὰ ἔλθωσι νὰ μὲ εἴπωσιν ἐκ στόματος ὅσα δὲν ἠμπόρουν νὰ μὲ δώσωσι νὰ καταλάβω ἐγγράφως.

Ἀνάγκη λοιπὸν πᾶσα νὰ ἱκανοποιῆται ἐκαστος παῖς, ὅ-

στε νὰ γράφῃ ὅπωςοῦν καλὰ μίαν ἐπιστολήν, ἢ ἄλλο παρόμοιον συγγραμμάτιον· τοῦτο δὲ τῶν ἀδυνάτων εἶναι νὰ κατορθωθῇ ἀλλέως, παρέξ δι ἀκριβῆς πρακτικῆς σπουδῆς τῆς μητρικῆς γλώσσης, ἥτις θέλει διδάξειν αὐτοὺς νὰ διατάσσωσι πρεπόντως τὰ νοήματά των, νὰ τὰ ἐκφράζωσιν ἀρμοδίως, καὶ νὰ τὰ καταγράψωσιν ὀρθῶς.

Νέαι μέθοδοι καὶ νέα βιβλία.

Ὅλα ταῦτα ὑπάγουν καλὰ, λέγουν τινὲς· ἀλλ' εἰς τὴν παράδοσιν τῆς γραμματικῆς ἀκούομεν ὅτι μεταχειρίζεται ὁ διδάσκαλος μέθοδον, ἡ ὁποία εἰς ἡμᾶς φαίνεται ἄτοπος. Διδάσκει τὰ παιδιά νὰ συντάσσωσι φράσεις καὶ περιόδους περὶ ἀγελάδων, καὶ βοδίων, καὶ πουλιῶν, καὶ βατράχων, καὶ ὄφαιων· κατὰ τὴν ἰδίαν μας δὲ ταῦτα παντελῶς δὲν ἀνήκουν εἰς τὸ σχολεῖον.

Λανθάνετε, φίλοι μου. Πᾶσα περὶ γλώσσης διδασκαλία πρέπει ν' ἀρχίζῃ ἀπὸ ἀντικείμενα ὄρατά, — ἀπὸ πράγματα, ὅσα τὰ παιδιά ἔχουν ὅπωςοῦν δοκιμασμένα καὶ γνωρισμένα. Κατ' ἀρχὰς ἀνάγκη πᾶσα περὶ τῶν τοιούτων νὰ γυμνάζωμεν τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς γλώσσας αὐτῶν. Βαθμηδὸν μόνον δύναται τις νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ ἀόρατα. εἰς ὑψηλὰς ἐννοίας πρῶτον τὰ ὄρατά, ὕστερον τὰ ἀόρατα· πρῶτον τὰ ἀπλά, ὕστερον τὰ σύνθετα· πρῶτον τὰ εὐκόλα, ὕστερον τὰ δύσκολα· πρῶτον τὰ ἐπίγεια, ὕστερον τὰ ἐπουράνια· πρῶτον τὰ ἀνθρώπινα· ὕστερον τὰ θεῖα· τοιαύτην τάξιν ἐπροσδιώρισεν εἰς τὴν φύσιν ὁ Δημιουργός. Ἐξεύρετε τις πρῶτην φοράν ἐδίδαξε γλώσσαν εἰς τὸν κόσμον; Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἁγίων Γραφῶν, ὁ Θεὸς αὐτός. Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως ἀναγινώσκωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἔφερεν ὅλα τὰ κτήνη καὶ πετεινὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, διὰ νὰ

ἰδῆ αὐτὰ καὶ νὰ τὰ ὀνομάσῃ, καὶ ἔδωκεν ὁ Ἀδὰμ εἰς καθέν ἐξ αὐτῶν τὸ ὄνομά του. Ἐδῶ βλέπετε, ὅτι ὁ Θεὸς πρῶτον ἐδίδαξε τὸν προπάτορά μας νὰ διακρίνῃ ἀπ' ἀλλήλων τὰ ζῶα, καὶ νὰ ὀνομάζῃ πᾶν εἶδος αὐτῶν μετὰ τὸ κτίριόν του ὄνομα· καὶ τάχα δὲν ἀρχίζει ν' ἀρχίζωσιν οἱ σημερινοὶ διδάσκαλοι τὰς περὶ γλώσσης διδασκαλίας αὐτῶν ὅθεν ἤρχισεν ὁ Θεὸς τὰς ἰδικὰς του;

Ἀκούω δὲ καὶ ἄλλο παράπονον, ὅτι εἰσῆλθον νέα βιβλία εἰς τὸ σχολεῖον. — Ἀλλὰ στοχασθῆτε, φίλοι μου. Ὁ διδάσκαλός σας ἐμάθε βελτιωμένους διδακτικὰς μεθόδους. Πᾶσα δὲ μέθοδος ἔχει ἰδίαν τῆς βιβλία. Ταῦτα εἶναι τὰ ἐργαλεῖα μετὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐργάζονται οἱ διδάσκαλοι καὶ μαθηταί. Τίς δὲ ἤμπορεῖ καλῆτερα νὰ κρίνῃ τὰ ἀρροδιώτερα ἐργαλεῖα; Βέβαια ὅσοι καταγίνονται εἰς τὸ διδάσκειν ὡς εἰς ἔργον αὐτῶν. Ὅταν κτίζετε οἶκον δὲν ἀφίνετε τὸν κτίστην νὰ διορίσῃ τί καὶ τί χρειάζεταιται; Ὅταν καλῆτε ἰατρὸν δὲν ἀφίνετε αὐτὸν νὰ ἐκλέξῃ τὰ ἰατρικὰ παρῶμοια συμπερότερον πολὺ θέλ' εἶσθαι διὰ τὰ τέκνά σας ν' ἀφίνετε εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν βιβλίων τὴν ἐκλογὴν.

Τίς πρέπει νὰ διευθύνῃ εἰς τὰ τῆς παιδείας;

Λέγατε μὲν ὅτι ἔχετε καλοὺς σκοποὺς· ἀλλ' αὐτὸ, φίλοι μου, δὲν ἀρκεῖ. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἦλθεν εἰς πρὸς ἐμέ κλαίων πικρότατα, καὶ με εἶπεν ὅτι ὁ ἰατρός εἶχε διορίσει ἰατρικὸν τι διὰ τὴν γυναῖκά του· τόσον δὲ ὠφέλησε τὴν ἀσθεῆ ἢ πρώτη δόσις, ὥστε ὁ καλὸς χορικός ἐδιπλασιάσε τὴν δευτέραν δόσιν, διὰ νὰ ὠφελήσῃ αὐτὴν περισσότερον. Τὸ ἔκμα μετὰ καλὸν σκοπὸν, εἶπε· πλὴν Ἄ! εἰς ὀλίγας ὥρας ἀπέθανεν ἡ γυνὴ μου. Ἐγὼ βέβαια εἶχα καλὸν σκοπὸν —

καὶ τοῦτο λέγων ἤρχιτε πάλιν τὰ κλάματα. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι ἔμπορεῖ τις νὰ ἔχη καλλίστους σκοπούς, καὶ μὴ ὅλον τοῦτο νὰ πράξῃ τὰ μέγιστα κακὰ. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν καλοὺς σκοπούς· πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ γνώσιν. Πρέπει νὰ νοῶμεν ὅσα ἔχωμεν νὰ πράξωμεν.

Ἄλλὰ καθεὶς δὲν ἔμπορεῖ νὰ γνωρίζῃ τὰ πάντα· τί λοιπὸν κάμνου οἱ νουνεχεῖς; Δὲν ζητοῦν νὰ κρίνωσι περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἀγνοοῦν, ἀλλ' ἀρίνουν αὐτὰ εἰς τοὺς τιμίους ὅτοι τὰ γνωρίζουν. Οὕτω πρέπει νὰ γίνεται καὶ εἰς τὰ περὶ σχολείων. Ἡ ἀνατροπὴ εἶναι ἐπιστήμη· ἡ διδασκαλία εἶναι τέχνη· ἀπαιτοῦν δὲ ἀμφοτέρω πολυχρόνιον σπουδὴν καὶ γύμνασιν. Ἀδύνατον εἶναι νὰ κρίνῃ ὀρθῶς περὶ ἐκπαιδεύσεως, ὅστις δὲν ἔλαβε κάμμιν αὐτῆς πείραν. Ὁ μόνος τρόπος τοῦ νὰ εὐδικιμῶσι τὰ σχολεῖα εἶναι, νὰ προμηθεύητις ἐμπείρους διδασκάλους, καὶ νὰ ἐμπιστεύεται εἰς αὐτοὺς τῶν σχολείων τὴν ἐπιμέλειαν. Ὁποῦδήποτε ζητοῦν νὰ κρίνωσι καὶ νὰ προϊτάττωσι τοὺς διδασκάλους, ἄνθρωποι, οἵτινες οὐδεμίαν ἔχουν εἶδησιν περὶ σχολικῶν πραγμάτων, ἐκεῖ τὸ σχολεῖον ἀδύνατον εἶναι νὰ προχωρῇ καλῶς. Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν ἀγαπητοί μου φίλοι, ὅτοι ἀγνοεῖτε τὰ τῶν σχολείων νὰ μὴ κατακρίνετε διδακτικὰς μεθόδους, ἢ παιδαγωγικὰ βιβλία, ἢ τὰ εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ σχολείου ἀναφερόμενα, ἀλλὰ ν' ἀρίνετε τὴν περὶ τούτων ὄλων φροντίδα εἰς ἐκείνους, ὅτοι διὰ πολλῶν ἀποδείξεων σὰς ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἔχουν ὄχι μόνον τοὺς καλλίστους σκοπούς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀγαθαίας γνώσεις.

Ὅτι οἱ διδάσκαλοι πρέπει νὰ ἐνθαρρύνονται.

Σὰς ἐνθύμησα ὅτι τοῦ διδασκάλου ὁ μισθὸς δὲν ἀρκεῖ

πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν χρειῶν τῆς οἰκογενείας του, καὶ σὰς ἐπρόβαλα νὰ τὸν αὐξήσωμεν. Σεῖς δὲ τί με ἀποκρίνεσθε; Ναὶ μὲν λέγετε αὐτὸ μᾶς εἶναι γνωστὸν· ἀλλ' ἡ ἐνορία μας εἶναι πολλὰ πτωχὴ· καὶ ἂν πληρόνωμεν τόσον πολλὰ εἰς τὸν διδασκικόν, ἡμεῖς θέλομεν πτωχεύσειν. Ἀγαπητοί μου φίλοι πιστεύσατέ με, ὅτι τὰ σχολεῖα σὰς οὐδέποτε θέλουν σὰς πτωχεύσειν. Τὰ καπηλεῖα καὶ τὰ παικτήρια, αὐτὰ σὰς πτωχίζουσιν, — αὐτὰ, εἰς τὰ ὁποῖα διδάσκεται ἡ ἀκράτεια καὶ ἡ ἀσωτεία, — αὐτὰ, εἰς τὰ ὁποῖα μανθάνεται καὶ ἐνεργεῖται ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ κακοήθεια. Ταῦτα εἶναι τὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα σὰς πτωχίζουσιν· τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀποφεύγωνται καὶ νὰ ἐκρίζωνται. Τὰ δὲ σχολεῖα θέλουν σὰς πλουτίσειν, καὶ ὄχι σὰς πτωχεύσειν. Εἰς τί στέκει ὁ μεγαλύτερος πλοῦτος τόπου ἢ χωρίου τινός; Ὅχι τόσον εἰς τὴν ποσότητα τοῦ ἀργυρίου, ὅσον εἰς τὴν γνῶσιν, καὶ κρίσιν, καὶ δραστηριότητα, καὶ ἀρετὴν τῶν κατοίκων αὐτοῦ. Ταῦτα εἶναι οἱ κάλλιστοι θησαυροί. Ταῦτα μονίμως ἐξασφαλίζουν τὴν εὐδαιμονίαν τῶν λαῶν. Πιστεύσατέ με, ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ πράξητέ τι καλῆτερον διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ χωρίου καὶ τῶν τέκνων σας, παρὰ νὰ κυττάξετε τὸ σχολεῖον ὡς λαμπρότατον κειμήλιον, ὡς κτήμας τοῦ πολυτιμωτάτου χωρίου. Τὸ σχολεῖον σας εἶναι βλάστημα πρυφερόν τοῦ εὐγενεστάτου εἶδους, ἀλλ' ἀπαιτεῖ ἐπαγρύπνησιν προσεκτικὴν, καὶ καλλιέργειαν πανταχοῦθεν· καὶ τότε βέβαια θέλει γένειν μετὰ τὸν καιρὸν δένδρον εὐγενές, ἐκ τοῦ ὁποῖοῦ θέλει συνάξειν καρποὺς θαυματοτάτους ἢ ἐπερχομένη γενεά.

(Ἐκ τῆς ἀποθήκης τῶν ὀφελήμων γνώσεων.)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Χάριν τῶν διδασκάλων καὶ τῶν
γονέων.

Τὸ μέγα τεῖχος τῆς Κίνας.

Τὸ περιβόητον τοῦτο τῆς ἀρχαιότητος μνημεῖον ἐκτείνεται καθ' ὅλον τὸ βόρειον σύνορον τῆς Κίνας, χωρίζον τὸν τόπον αὐτῶν ἀπὸ τῆν Ταταρίαν. Τὸ μῆκος αὐτοῦ λογαριάζεται ὑπὲρ τὰ 1500 μίλια· κατὰ δὲ τὸ ὕψος διαφέρει ἀπὸ ἑνῆς ἕως ἑνδεκα πῆχεις, ἐν ᾧ τὸ πάχος ἢ πλάτος αὐτοῦ εἶναι σχεδὸν ἑπτὰ πηχῶν. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ μῆκος εἶναι ἀνηγερέμενοι πύργοι, ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων ἑκατὸν τριάκοντα τρεῖς πῆχεις.

Ἡ χώρα τὴν ὁποίαν διαβαίνει εἶναι ἀγρία καὶ λοφώδης εἰς τόπους δὲ τινὰς εἶναι κτισμένον ἐπὶ τῶν ἀποκρήμων πλευρῶν ὄρεων, ἀπὸ δισχιλίους ἕως δισχιλίους πεντακοσίου πῆχεις ὑπὲρ τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης· ἀναβαίνει ἐπάνω εἰς τὰς κορυφὰς των, καὶ πάλιν καταβαίνει εἰς τὰς κοιλάδας· περὶ τῶν ποταμῶν τινῶν, σχηματίζει καμάραν εὐμεγέθη μέρη εὐρύχωρα γῆς λιμνώδους ἀντίθελλον κάποτε μεγάλα ἐμπόδια εἰς τὴν πρόσδον τῶν ἀρχιτεκτόνων· ἀλλ' αἱ δυσκολαὶ ὅλαι αὐταὶ ἐνίκηθησαν ἀπὸ τὴν προσκαρτέρησιν αὐτῶν καὶ τὸ γιγαντικὸν ἐπιχείρημα ἐτελειώθη εἰς πενταετὲς διάστημα. Πρὸς κατόρθωσιν τοῦ ἔργου τούτου, ἠγγαρεύθη πᾶς τρίτος ἄνθρωπος εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν καὶ δουλεύη ἕως οὗ τὸ ἔργον νὰ τελειωθῆ.

Ἀρχὴ τοῦ κραταιοῦ τούτου οὐρωμάματος ἐστὶν προπύργιον πέτρινον μεγαλώτατον, ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἀνεγερθὲν, εἰς Ἐπαρχίαν τινὰ πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Πεκίνου. Λέγεται δὲ, ὅτι ἐκτίσθη πρὸ περιῖπου 2000 ἐτῶν ἀπὸ τὸν πρῶτον Κινικὸν αὐτοκράτορα ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Τζίν, με σκοπὸν νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ἐφόδους τῶν Τατάρων, οἵτινες εἶχαν ἀδιακόπως ἐνοχλήσειν τοὺς κατοίκους τῶν Ἀρκτικῶν χωρῶν τῆς Κίνας εἰς μέρη τινὰ, ὅπου ἡ χώρα εἶναι πλέον ἀδύνατος, τὸ τεῖχος ἐδιπλοῦτο, κάποτε δὲ ἐτροιποῦτο, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐλλείψεως.

Τὸ 1212 οἱ Μογγόλοι ἐβίβαν τὸ τεῖχος, εἰσέβαλαν ἕως τὸν Πεκίνον καὶ ἐνίκησαν στρατεύμα ἀπὸ 300,000 ἀνδρῶν. Μετὰ πολλὰς δὲ μεταβολὰς τύχης, ὁ ἐσχάτος Κινικὸς αὐτοκράτωρ, ἐγκαταλείθεις ὑπὸ τοῦ λαοῦ του καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν Τατάρων ἠράνησεν ἑαυτὸν, ὁμοῦ μετὰ τὴν βασίλισσαν καὶ θυγατέραν του· ἡ αὐτοκρατορία δ' ἐκυβερνήθη ἀπὸ τότε ὑπὸ Τατάρου μονάρχου· ἀν καὶ, ἐπειδὴ μετέφεραν τὴν καθέδραν τῆς αὐτοκρατορίας εἰς τὸ Πεκίνον, καὶ οἰκειοποιήθησαν τὴν Κινικὴν γλῶσσαν, ἤθη, καὶ ἔθη, οἱ Τάταροι φαίνονται μᾶλλον ὡς συνενωθέντες μετὰ τοὺς Σίνας, παρὰ ὡς νικῆσαντες αὐτοὺς. Τὸ τεῖχος μένει ἀκόμη εἰς τὸν σὸν ἐξάαιρετον κατάστασιν, ὥστε πιθανόν ὅτι ἐπεσκευάσθη πολλάκις, ἀφ' οὗ πρῶτον ἀνηγέρθη.

Περὶ Κομητῶν.

Ἡ περὶ τῶν Κομητῶν γνῶσις μας, ἀν καὶ εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐσχάτων δύο ἑκατονταετηρίδων ἔκαμε πρόσδον

ικανήν, εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἀκόμη ἀτελεστάτη. Τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν ἡ σπανιότης καὶ ἡ τοῦ δρόμου των ἀταξία μᾶς ἐμποδίζουν ὥστε νὰ ἐξακριβώσωμεν ἀπὸ τί συνίστανται. Ἀμφιβολία ὅμως δὲν ὑπάρχει, ὅτι συγκροτοῦν μέρος τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος, καὶ πιθανῶς σύγγεινται ἀπὸ ἀτιμῶδη σώματα, μὲ μακρὰς φωτεινὰς οὐράς, αἰτινὲς ἀντικρύβουν πάντοτε εἰς τὸν ἥλιον, λάμπουν δὲ πλεῖστον ἢ ὀλιγώτερον κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀποστάσεώς των.

Διαφόρως φαίνονται οἱ κομηῆται κατὰ τὴν θέσιν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν γῆν. Ἐὰν μὲν ὁ κομηῆτης εὐρίσκειται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου, καὶ ἀναχωρῆ ἀπ' αὐτοῦ, ἡ λαμπρὰ σειρὰ προηγείται τοῦ σώματος, κατὰ τὴν μορφήν πύργωνος ἢ γενειάδος. Ἐὰν δὲ ὁ κομηῆτης εὐρίσκειται πρὸς δυσμὰς τοῦ ἡλίου, καὶ κινῆται πρὸς αὐτόν, ἡ οὐρά τότε ἀκολουθεῖ τὸ σῶμα. Ἐὰν, τελευταῖον, ὁ κομηῆτης καὶ ὁ ἥλιος εὐρίσκωνται ἀκριβῶς ἀπέναντι, (ἦγουν, ἐὰν ἡ γῆ πίπτῃ μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν), ἡ οὐρά τότε εἶναι ὀπισθεν τοῦ σώματος, φαινομένη πέριξ αὐτοῦ εἰς ὀμιχλώδη μορφήν ὅθεν καὶ λέγεται κομηῆτης, ἦγουν, ἀστὴρ μὲ κόμην. Ὁ κομηῆτης τοῦ 1804 εἶναι ἀξιοσημεῖωτον παράδειγμα τῆς ἐσχάτης ταύτης διαίρεσεως. Ἐπικρουσιάζεν ὀμιχλώδες φαινόμενον χωρὶς ὄρατόν τι σῶμα καὶ, κατὰ τὸν Γάλλον Ἀστρονόμον Ἀραγῶνα, ὅστις ἐξέτασε πολυμαθέστατα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἦτο περὶ τὰς 2,000 λεύγας τὴν διάμετρον. Ἀρχήτερα μὲν ἐπιστεύετο ἡ ὑπαρξίς σκοτεινοῦ καὶ στερεοῦ σώματος εἰς τὸ κεντρικὸν μέρος τῶν ἀτμωδῶν τοῦτων φαινομένων· ἀλλ' ἀπτότερος ἐπακρητήθησεν διὰ κομηῆτου. τὸ ὅποιον ἦτον ἀδύνατον, ἂν ὑπῆρχε στερεόν τι σῶμα. Ὁ Κ. Ἡρόσχελος, εἰς τὸ 1795, εἶδεν ἀπτότερα τοῦ ἕκτου μ. μεγέθους

διὰ μέσου κομηῆτου· καὶ τὴν σήμερον δὲ οἱ ἀστρονόμοι γενικῶς συμφωνοῦν κατὰ τοῦτο.

Αἱ διάμετροι τῶν κομηῆτῶν διαφέρουν ἀρκετὰ· οὕτως ὁ τοῦ 1798 ἦτον ἑνδεκά λεύγας τὴν διάμετρον, ἐνῶ ὁ ἐπίσημος κομηῆτης τοῦ 1811 ἦτον 1089 λεύγας. Αἱ οὐραὶ γίνονται μᾶλλον καὶ μᾶλλον πλατεῖαι, ὅσον μακρύνονται ἀπὸ τὸν κομηῆτην, καὶ κατέχουν πολλὰς ἀπειρα διαστήματα, Ὁ κομηῆτης τοῦ 1811 εἶχεν οὐρὰν εἰκοσιτριῶν μοιρῶν, ὁ τοῦ 1680 ἐννενήκοντα, καὶ ὁ τοῦ 1769 ἐννενήκοντα ἐπτὰ· καὶ, ὡς λέγει ὁ Κύριος Ἀραγῶν, οἱ δύο τελευταῖοι οἱ δύο ἔδυναντο πραγματικῶς νὰ δύσωσι κάτω τοῦ ὀρίζοντος, ἐνῶ αἱ οὐραὶ αὐτῶν ἦσαν ἐπὶ τοῦ ζενίθ· κρατοῦντες οὕτω τὸ ἥμισυ τόξον τοῦ οὐρανοῦ. Κομηῆται τινες ἐφάνθησαν χωρὶς ὄρατὴν οὐρὰν.

Οἱ κομηῆται κινοῦνται περὶ τὸν ἥλιον, ἂν καὶ εἰς ὠσειδῆ πολὺ ἄτακτα, καὶ ἐπιστρέφουν ὠρισμένους τινὰς καιροὺς (1). Ἡ ταχύτης δὲ τῆς κινήσεως αὐτῶν εἶναι σχεδὸν ἀκατανόητος· καὶ, ὡς οἱ πλανῆται, κινοῦνται ταχύτερα, ὅσον εἶναι πλησιέστερα τοῦ ἡλίου. Περὶ τῶν αἰτιῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας τῶν κομηῆτῶν αἱ οὐραὶ προέρχονται, περὶ τῶν σχημάτων αὐτῶν, ἢ περὶ τῆς φύσεως τοῦ φωτός των, δὲν ἔμπορεῖ τις νὰ εἴπῃ παρὰ ὀλίγα. Ὅσον δὲ περὶ ὅτι ὑπερνοῦν εἰς τὰς παλιρροίας, ἢ αὐξάνουν τὴν θερμοκρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρας, δὲν φαίνεται κατ' οὐδένα τρόπον πιθανόν.

(Ἐκ τῆς ἀποθήκης τῶν Ὁρελίμων Γνώσεων.)

(1) Ἀληθεύει τοῦτο μόνον περὶ τῶν ὠσειδῶς κινουμένων· οἱ δὲ παραβολικῶς, ἦτοι ὅμοια μὲ τροχὸς κινούμενοι, δὲν ἐπιστρέφουν ποτὶ.

Περὶ Φωτός.

Τὸ φῶς ὑπάρχει ἐν τῶν πρώτων στοιχείων τῆς ὀργανικῆς φύσεως. ἐπειδὴ αὐτὸ ζωογονεῖ τὰ ἔμψυχα ὄντα καὶ στολί- ζει τὴν γῆν ὅλον μὲ λαμπρότατα χρώματα. Μόλις λείψῃ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ ἐξίσου ὠχρῶσι καὶ μαραινόνται. Διὰ τῆς στερήσεως τοῦ φωτός οἱ κηπουροὶ τρυφεραίνουσι πολλὰ λαχυνικά, τὰ ὅποια ὅμως παύουσι νὰ ἔχωσιν ὄχι μόνον τὴν πρώτην αὐτῶν ὕψιν, ἀλλὰ καὶ τὴν συνηθισμένην γευσιν, καθότι οὔτε ἀρώμα πλέον μένει εἰς αὐτὰ, οὔτε πικρία. Ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα γίνονται αἰθὰ, ὠχρὰ (χλωρὰ), λευκὰ καὶ φαῖα εἰς τοὺς βορείους τόπους, ὅπου τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ὑπάρχει ὀμιχλωδες καὶ ἀμυδρόν. Ὅποια τῶντι διαφορά μεταξὺ τῆς μονοτονίας ταύτης καὶ τῶν χρωμάτων, τὰ ὅποια στίλβουσι καὶ ἀπαστράπτουσι πολυποίκιλα εἰς τὰς ψυχὰς (πεταλοῦδας) καὶ τὰ πιητὰ τῶν τροπικῶν! Ἀλλ' ἡ ἐπιρροὴ τῆς ἐλλείψεως τοῦ φωτός φαίνεται ὁμοίως καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον· ἐπειδὴ ὠχρῶν, οἰδαινεται καὶ πάσχει δι- ἀφορα πάθη εἰς τοὺς σκοτεινοὺς καὶ χαμηλοὺς τόπους, γίνονται δὲ ἐξ ἐναντίας εὐχρῶς, ὄξυς καὶ ἀγχίνους εἰς τὰς ὑψηλὰς καὶ περιόπτους καὶ ἡλιοφωτιστοὺς χώρας.

Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὸν πανικὸν φόβον, ὅστις διὰ μιᾶς τὰ ἀναπνέοντα ὄντα εἰς τὴν ἔκλειψιν τῆς σελήνης καὶ τοῦ φωτός; Τὰ κατοικίδια ἡμῶν ζῶα φεύγουσι ὀρμητικῶς, καὶ ζητοῦσι ποῦ νὰ κρυφθῶσιν· οἱ ὀπισθοῦν νευρικοὶ καὶ ἀσθενεῖς περιπίπτουσι τότε εἰς σπασμὸς καὶ ἐπικινδύνους λειποθυμίας. Τοιαῦτα ἔπασχεν ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Βάκων, ἂν καὶ δὲν προεγνώριζε τὴν ἔκλειψιν.

(Ἐκ τῆς Ἀνθολογίας τῶν Κοινοβελῶν Γνώσεων).

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΟΥ.

Ἄν δύναιμι νὰ κρῖνω τὴν προθυμίαν τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν συναδελφῶν μου δημοδιδασκάλων τὴν ὅποιαν δι- κνύουσι πρὸς τὴν πρόδον καὶ φωτισμὸν τῆς ἐμπιστευθείσης εἰς αὐτοὺς νεολαίας, ἂν κελὼ καὶ περὶ τούτου μ' ὅλον ὅτι εἰς ὅλον τὸ κοινὸν δὲν ὑπάρχει παραμικρὸς δισταγμὸς εἰς ἐμὲ ἀπεδείχθη πραγματικώτερον, διότι μόλις ἀνήγγηλα διὰ τοῦ Παιδαγωγοῦ, (ἴδε Παιδαγ. Σελ. 238) ὅτι ἐξεδώθη τὸ πρῶτον φύλλον τῆς Γραμμικῆς μου ἰχνογραφίας ἢ Πρακ- τικῆς Γεωμετρίας· καὶ ἰδοὺ, οἱ περισσώτεροι τῶν συναδελ- φῶν μου τούτων μοὶ διεύθυναν καταλόγους συνδρομητῶν μὲ τὴν προπληρωμὴν, ὥστε μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας τῆς δημο- σιεύσεως τῆς ἀγγελίας μου ταύτης δὲν μοὶ ἔμεινεν ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος φύλλου οὐδ' ἐν ἀντίτυπον, καὶ μ' ὅλον τούτου ἐξακολουθοῦν νὰ με διευθύνονται κατάλογοι συνδρομῶν μὲ τὴν προπληρωμὴν τούτου συνοδευμένοι, ἀλλὰ μὴ ἔχων πλέον ἀντίτυπα τοῦ πρώτου φύλλου θὰ κάμω δευτέρων αὐτοῦ ἐκδοτῆν καὶ διὰ νὰ μὴν ὑποπέσω εἰς τὸ πρῶτον λάθος μὴ ἡξέυρων πόσα ἀντίτυπα νὰ τυπώσω, θέλω κρατήσῃ 20 ἡμέρας ὀπίσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτυπώσεως μετὰ τὴν δημο- σίευσιν τοῦ παρόντος φυλλαδίου, ὥστε, ὀδηγηθεὶς ἐκ τῶν καταλόγων ὅπου θὰ με σταλῶσιν ἕως τότε νὰ τυπώσω τόσα ὡς πλέον νὰ μὴν με λείψουν. Διὰ τοῦτο ἀροῦ εὐγνωμονῶ πρὸς τοὺς κυρίους τούτους ἐν γένει συναδελφούς μου δημοδι- δασκάλους ὅσοι προθυμήθησαν νὰ με συνδράμωσι εἰς τούτο τὸ ἐπιχειρημὰ μου παρὰ κελὼ τοὺς ὅσοι ἐκ τούτων δὲν ἔλαβαν τὰ κατὰ τὴν ὑποσχασίν μου φύλλα τῶν συνδρομητῶν ὅπου με ἔκαμαν καὶ προπληρώσαν τὴν συνδρομὴν τοῦ φύλ-

λου να λάβουν 25 ημερών ύπομονήν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος φυλλαδίου. Ὅσοι δὲ τῶν κυρίων δημοδιδασκάλων ἢ ἔχουν εἰσαχμένον ἢ ἔχρουν σκοπὸν νὰ εἰσαῶουν τὸ μάθημα τοῦτο καὶ δὲν μᾶς διεύθυναν τοὺς καταλόγους τῶν συνδρομητῶν νὰ ἐπιταχύνουν τὴν ἀποστολὴν τούτων μετὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ φύλλου ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω ἀναφερθείσης προθεσμίας διὰ νὰ μὴν παραπονοῦνται ἔπειτα, ἐπεὶ δὲ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ τυπώσω περισσότερα ἀπὸ ὅσα χρειάζονται ἀντίτυπα· διότι δὲν ἔχω τὰ μέσα περιττῶν ἐξόδων νὰ κάμω, τὰ ὁποῖα νὰ στέκωνται διαθέσιμα· καθότι ἀδελφοὶ γνωρίζετε ἐκ τῶν ὁποίων νὰ κρίνεται καὶ τὰ ἐμά·

— *Συνάδελφοί μου κύριοι δημοδιδασκαλοὶ παρατηρήσας τὴν ἀνάγκην ἐν γένει τῶν μαθητῶν ἐκ τῆς πείρας, ὅτι εἰς τὰς οἰκιακὰς τῶν μελέτας δὲν ἔχουν τοιαῦτα βιβλία δι' ἀνάγνωσιν ὥστε νὰ ἦναι συνθεμμένα ἀπαρλλάκτως μετὰ τοὺς πίνακας τῆς ἀναγνώσεως καὶ νὰ προμελετῶσι, μελετῶσι, καὶ ἐπιμελετῶσι τὰ αὐτὰ ὁποῦ ἀναγινώσκουν εἰς τὸ σχολεῖον μαθημάτων. Παρατηρήσας τὰ δυὸ προσκδοθέντα ἀλφειάκια τῶν συνδελφῶν μας κυρίων Δ. Ἰωαννοπούλου καὶ Ι. Χωματινοῦ ἐκδοθέντα καὶ καλῶς συντεταγμένα μὲν πρὸς τούτον τὸν σκοπὸν, μὴ ἔχοντα δὲ ὀλόκληρον τὴν σειρὰν ὅλων τῶν πινάκων τῆς ἀναγνώσεως δὲν δύναται νὰ γῆναι τακτικὴ ἢ πρόοδος τῶν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν εἰς ὅλας τὰς κλάσεις.*

Ἐπιθυμῶν δὲ ἀρ' ἐνὸς νὰ γενῶ κατὰ τούτου ὠφέλιμος καὶ πρὸς ὑμᾶς διὰ νὰ σᾶς εὐκολύνω κατὰ τὴν γενικὴν μας ἐπιθυμίαν εἰς τὴν πρόοδον, καὶ ἀρ' ἑτέρου εἰς τὴν φίλτατον παρ' ἡμῶν πεπικιδευμένην νεολαίαν, ἐπεχείρησα τὴν ἐκδοσιν ὅλων τῶν

πινάκων τῆς ἀναγνώσεως δηλ. τῶν ἐκδοθέντων εἰς Αἴγινα καὶ Παρισσίους διηρημένους εἰς φυλλάδια κατὰ κλάσεις διὰ δύο λόγους· πρῶτον διὰ τὸ εὖνον πρὸς ἀπόκτησιν παντὸς μαθητοῦ, καὶ δεύτερον διὰ νὰ μὴν φθίρῃ εἰς μαθητῆς φυλλάδιον ἐμπεριέχον τὰ μαθήματα τῶν 8 κλάσεων πρὶν μάθῃ τὰ τῆς πρώτης κλάσεως· τοιοτοτρόπως πᾶς γονεὺς ἀγοράζει ἐν βιβλίον διηρημένον εἰς φυλλάδια ἕως νὰ μάθῃ τὸ παιδίον τοῦ ὅλους τοὺς πίνακας, χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς ὀκταπλάσιον ἐξόδον ἀγοράζων βιβλίον ἐμπεριέχον ὅλα τῶν πινάκων, προβιβαζόμενος ὁ μαθητῆς ἀπὸ κάθε κατωτέρου εἰς ἀνωτέρου κλάσιν τῆς ἀναγνώσεως.

Τὰ φυλλάδια ταῦτα θέλουν ἐμπεριέχει ὡς εἵπαμεν ἀνωτέρω ὅλα τὰ τῶν πινάκων ὅσα ἀναγινώσκωσιν οἱ μαθηταὶ καὶ θέλουν εἶσθαι διηρημένα εἰς Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε'. καὶ Σ'.
 Τὸ α. φυλλάδιον τιμᾶται λεπ. 15 καὶ ἔχει τοὺς πίνακας τῆς Α' καὶ Β' κλάσ.

ε'	20	Γ'. Δ'.
γ'	25	Ε. κλάσεως.
δ'	25	Σ'.
ε'	25	Ζ'.
ς'	40	Η'.

Τοιοτοτρόπως ἀπαξ ἐξοδεύων ὁ γονεὺς δραχ. 1, 1/2 ἢ 150 λεπτά διδῆι ἐκ διαλειμμάτων τὰ φυλλάδια κατὰ παραγγελίαν τοῦ διδασκάλου εἰς κάθε προβιβασμένον τῶν τέκνων του, τὰ ὁποῖα μελετῶσι εἰς τὰς οἰκείας τῶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς α. ἕως εἰς τὸ τέλος τῆς Η. κλάσεως τῆς ἀναγνώσεως.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο εἶναι πολυέξοδον, ἐπεὶ δὲ τὰ ἐξ φυλ-

λάδια θέλουν άπαρτήσει σχεδόν δεκατρία φύλλα τυπογραφικά, τὰ όποια απαιτοῦν ὡς πρὸς ἐμὲ μίαν σημαντικὴν ποσότητα προκαταβολῆς χρημάτων, καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω τὰ μέσα νὰ τὸ ἀποπερατώσω δι' ἰδίων μου ἐξόδων ἐνθαρρυνόμενος εἰς τὸ πρήθυμον ὑμῶν τῶν συναδελφῶν μου ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν μαθητῶν σας ἐλπίζω, ὅτι θελετε προθυμηθῆ καὶ ταύτην τὴν φορὰν, ὡς εἰς τὸ α. φύλλον τῆς γραμμικῆς ἱχνογραφίας νὰ συστήσετε τὰ πολὺ ἀνγκυαῖα διὰ τὴν πρόδον φυλλάδια, ἐν γένει πρὸς ὅλους τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν σας καὶ νὰ μᾶς πέμψετε τοὺς καταλόγους τῶν συνδρομητῶν τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα θὰ τὰ τυπώσω εἰς τὸ τελευταῖον σ'. φυλλάδιον, διὰ νὰ πέμψωμεν τὸ πρῶτον πρὸς αὐτοὺς φυλλάδιον εἶναι εἰς τὸ πισστήριον, τοῦ ὁποίου τὸ ἀντίτιμον θέλετε συνάξει ἀμέσως μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ βιβλίου καὶ τὸ ὁποῖον ἄμμα μᾶς πέμψετε θέλω μὲν Σας πέμψει τὸ β'. φυλλάδιον τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτύπωσις ἀρχίζει μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ πρώτου καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς. διὰ νὰ ἠμπορέσω καὶ ἐγὼ νὰ ἐπαρκέσω τῶν ὑπερόγκων δι' αὐτὰ ἐξόδων ἴγιαίνετε ἐπιταχύνοντες τοὺς ὀνομαστικούς καταλόγους τῶν συνδρομητῶν.

Τῆ 29 Ὀκτωβρίου 1839 ἐν Πειραιεῖ.

Σημ. Εἰς καθὲ 10 φυλλάδιον συνδρομῆς δίδεται ἓνα δωρεάν εἰ. τοὺς ἐπιστατούντας τὴν συνδρομὴν.

Ο ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Π. ΑΓΙΑΘΗ ΤΥΧΗ.
